MONS. IVAN TRINKO DOBIL SPOMENIK

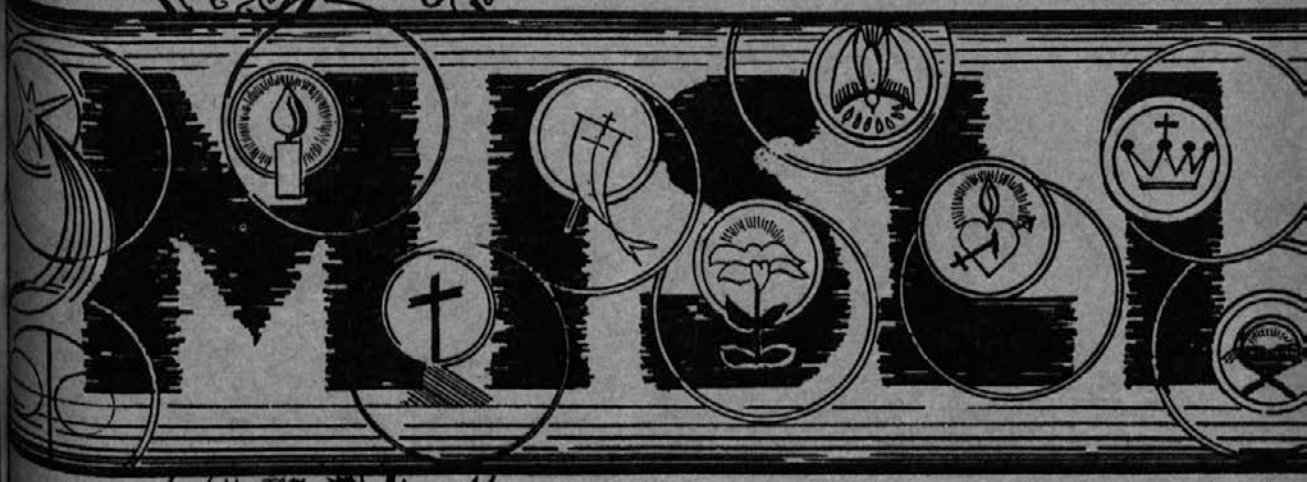

LETO VIII

Štev. 11 November 1959

Registered at the G.P.O., Sydney, for transmission by post as a periodical.

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta 1952

★

Urejuje in upravlja P. Bernard Ambrožič O.F.M.

Tel.: FA 7044

★

Naročnina £ 1-0-0 letno se plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI 66 Gordon St., Paddington, N.S.W.

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd., Fredbert St., Leichhardt, Sydney. Tel. WB 1758

KOLEDAR

November — Listopad

★	1	N	**Vsi Sveti**
	2	P	Verne duše
	3	T	Silva
	4	S	Karol Boromej
	5	C	Emerik
	6	P	Lenart
	7	S	Zdenka
★		N	**25. pobink.**
	9	P	Bizidar
	10	T	Andrej Avel.
	11	S	Martin
	12	C	Avrelij, Zlatko
	13	P	Stanislav Kostka
	14	S	Jozafat Kunc.
★	15	N	**26. pobink.**
	16	S	Jerica
	17	T	Saloma
	18	S	Milko
	19	C	Elizabeta
	20	P	Feliks, Srecko
	21	S	Darovanje D.M.
★	22	N	**27. pobink.**
	23	P	Milivoj
	24	T	Janez od Križa
	25	S	Katarina
	26	C	Silvester
	27	P	Valerijan
	28	S	Jakob iz Marke
★	29	N	**Prva adventna**
	30	P	Andrej, ap.

ČE SE PRESELITE, sporočite:

Prejšnji naslov .....

.....

Sedanji naslov .....

.....

Ime in priimek .....

PORAVNAJTE NAROČNINO!

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

VEČNOST IN ČAS — £ 1-0-0.
Izbrani spisi umrlega dr. Odarja. Poučni in razmišljajoči članki. Zelo priporočljivo.

JERČEVI GALJOTI. — £ 1-0-0.
Močna domača povest izpod peresa Karla Mauserja.

S O C I O L O G I J A. — 3 zvezki po £ 1-0-0.
Odlično delo dr. Ahčina, že večkrat priporočeno. Tudi o tej knjigi je v februarju z veliko ljubeznijo napisala oceno ga. Pavla.

PO SVETLI POTI. Poučna knjiga dr. Franca Jakliča. £ 1-0-0.

L J U D J E. — £ 1-0-0.
Zbirka krasnih novel pisatelja Narteja Velikonje. Samo še nekaj izvodov je na trgu.

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.
Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo oltarno čast je popisano v tej knjigi. Te knjige imamo še veliko na ponudbo.

SOCIALNA EKONOMIJA. — £ 1-10-0.
Najnovejša knjiga dr. Ahčina. Vsepovsod je naletala na nad vse navdušen sprejem.

GORJANČEV PAVLEK. — £ 1-0-0.
Pravljična domovinska povest znanega mladinskega pisatelja Mirka Kunčiča. Pravkar izšla v Argentini.

SLOVENIA IN EUROPEAN AFFAIRS. £ 1-0-0.
Smo jo že priporočili in jo še priporočamo.

ČISTO MALO LJUBEZNI. — 12 šil.
Črtice Neve Rudolfove. Težko pričakovane.

JUŽNI KRIŽ. — 12 šil.
Pesmi Neve Rudolfove.

LILIJA NAD MOČVIRJEM — 12 šil.
Življenje in smrt deklice.

NA BOŽJI DLANI. — £ 1-0-0.
Kociprov roman Slovenskih Goric iz časov nemškega navala. Velezanimivo!

Božje MISLI in človeške

LETO VIII. NOVEMBER 1959. ŠTEV. 11

TUDI TI IN JAZ SVA PRIZADETA

Komunisti nam izprašujejo vest

"PAIX ET LIBERTE" — MIR IN SVOBODA — se imenuje časopis na Francoskem, ki ga izdajajo **komunisti.** Nedavno je bilo brati v njem na naslov kristjanov naslednje — nekak javni klic na korajžo:

"Kristusov evangelij je veliko boljše orožje za prenovitev sveta kot tista pot, ki jo je pokazal Karl Marx. Vendar smo mi marksisti tisti, ki bomo nazadnje odnesli zmago.

"Nas — komunistov — je samo peščica, vas, kristjanov je na milijone. Spomnite se na zgodbo o Gideonu in njegovih 300 tovariših, pa boste razumeli, zakaj smo tako zapisali. In boste vedeli, da imamo prav.

"Mi komunisti se ne igramo z besedami. Smo realisti. Svoj cilj hočemo na vsak način doseči, zato tudi znamo najti primerna sredstva. Od svojega zaslužka in svojih plač obdržimo zase le toliko, kolikor nam je nujno potrebno za življenje. Vse ostalo damo za propagando v prid komunizmu.

"Istotako žrtvujemo za propagando del prostega časa in vsakoletnih počitnic. Vi kristjani pa posvetite jako malo časa in komaj kaj denarja za širjenje Kristusovega evangelija.

"Kako naj svet verjame, da je Kristusov evangelij nad vsemi vrednotami največja dragocenost, če kristjani ne žive po njem, kot bi morali?

"Današnji kristjani se malo zmenite za napredek misijonov v poganskih deželah. Ne časa ne denarja ne dajete v ta namen.

"Verjemite, končno zmago bomo odnesli mi — komunisti — zakaj mi zares verujemo v svoj komunistični evangelij in smo pripravljeni vse žrtvovati za njeogovo rast in napredek. Tudi življenje, če treba.

"Tako pogumno gremo na delo, da se uveljavi na svetu ideja socialne pravičnosti. Vi pa — bojite se, da bi si umazali roke, strahopetci!"

Gideon in njegovih 300

Zgodba o Gideonu, ki jo omenja gornji člančič, je vzeta iz sv. pisma stare zaveze. Taka je:

Izraelci so zbrali številno vojsko, da bi odbili navale Madijanov, ki so jim uničevali polja Vojskovodja Gideon je bil pripravljen.

Tedaj se oglasi sam Bog in mu reče: Preveliko vojsko imaš, preveč plašljivcev je v njej. Razglasi, naj se vrnejo domov vsi tisti, ki se boje spopada. In se jih je vrnilo 22,000, ostalo jih je 10,000. Toda Bog je še vztrajal pri svoji trditvi, da jih je preveč. Naročil je Gideonu, naj postavi svoje bojevnike na posebno preizkušnjo. To je napravil in preizkušnjo jih je prestalo samo 300.

S temi 300 je šel Gideon v boj zoper ogromno premoč Madianov in je s pomočjo zvijače in silnega poguma bojevnikov tako zmešal sovražnike, da so se največ med seboj poklali. Zmaga je bila Gideonova.

Tako torej misli tudi komunizem — v smislu člančiča — z majhnim številom pogumnih in zvijačnih pripadnikov zmagati nad milijoni strahopetnih in vase zaljubljenih — kristjanov...

Ne bo napak, če si kristjani — zlasti katoličani — tudi sami začnemo izpraševati vest, preden nas komunistični Gideoni podjarmijo.

Slišali smo željo, da bi letos ponatisnili MATICO POKOJNIH, ker je letošnje MISLI v zvezkih laže shraniti kot prejšnje številke. Radi ustrežemo. Lanski objavi so zdaj dodana imena tistih, ki so v tem letu umrli, ali lani zanje še nismo vedeli. — Ur.

ARH JANEZ, doma iz Bohinja na Gorenjskem. Umrl v Fawknerju, Vic., leta 1955.

BON GABRIEL, sinček Bonove družine, umrl po enodnevnem življenju 29. maja 1958 v Melbournu.

BALAŽIC IVAN, r. 1936 na Brezovici pri Doljnji Lendavi, dospel v Avstralijo v marcu 1956, umrl 22. junija 1958 v Melbournu.

BERNIK ALOJZIJ, umrl v Kilburnu, S.A., v marcu 1953 star 5 let in pol. Starši Mirko in Marija.

BERNE DUŠAN, sedem let star, umrl 12-4-53. Povozil ga je avto.

BOŽIČ MARIJA, roj. Podbevšek, umrla v Warrawongu, NSW, na posledicah avtomobilske nesreče. Zapustila moža Jožeta in dva majhna otroka.

BREŽIČ IVAN in Stanko BREŽIČ, bratranca. Se smrtno ponesrečila z avtom nekje pod Coomo pred nekako tremi leti. Z njima se je ubil še tretji Slovenec.

ČARMAN PAVLA, 35 let, umrla v Brisbanu 12. jan. 1958, žrtev avtomobilske nezgode. Pustila moža in dva majhna otroka.

ČEH FRANC, rojen 1912 v Limbušu pri Mariboru, umrl v Brisbanu 19-8-57. V Avstraliji bival 8 let. Zapustil vdovo.

ČERNE MATIJA, Sydney. Utopil se je v maju 1956.

COPOT Mary, Charlie, Julka in Frankie, 10, 9, 8, 7 let. Utonili 2. jan. 1957 pri Maitlandu, NSW.

CVIRN MARIJA, umrla v Ballaratu 10. nov. 1953 na pljučnici. Doma je bila od Sv. Jurija. Zapustila moža Ivana, 3 sinove in 2 hčeri.

DEBEVEC LADISLAV, 29 let star, poročen, doma pri Postojni. Umrl za srčno kapjo 5. maja 1957 v Noonawadding, Vic.

DEŽMAN OLGA, umrla v St. Marys, NSW, 19-9-54. Pokopana v Penrithu. Pustila moža in 4 otroke.

DREMEL MARIJA, umrla v Cardiffu, NSW, 10-8-56. Štiri leta stara.

DUJMOVIČ CIRIL, iz Ostrovice v Primorju. Smrtno se je ponesrečil v avtomobilski nezgodi v nov. 1958. Star 33 let. Pokopan v Mansfieldu, Vic.

FURLAN ZOFIJA, r. Milič, doma iz Repentabra. Po kratki bolezni je umrla v melbournški bolnišnici 4. nov. 1958. Poročena je bila dobro leto.

ŽIVIČ JOŽE, iz Trebče pri Bistrici ob Sotli, 22 let. V Avstraliji bival nekaj nad leto dni. Umrl v avtomobilski nezgodi na sveti dan 1958 na potu iz Melbourna v Bonegillo. Bil je star 22 let. Pokopan na slov. pokopališču v Keiloru, Melbourne.

ŽAKELJ ALEKSANDER, oče številne družine, star 53 let. Umrl od kapi zadet v Aldgate, S.A., 5. nov. 1958. Doma je bil iz Žirov na Notranjskem.

GERBEC HELENKA, umrla takoj po krstu v Greta, NSW, v marcu 1953.

GODINA MARCEL, samski, umrl v Melbournu 1955, neka nezgoda.

GRAMS JANEZ, iz Čateža na Dolenjskem, 51 let, poročen. Umrl 25. dec. 1951 v Yallourn, Vic.

GRASSMAYER JANEZ, 58 let, iz Tržiča na Gorenjskem, čevljarski tovarnar. Umrl v Penshurstu, NSW, za kapjo 13. marca 1958. Zapustil ženo, tri sinove in hčer.

GRŽINA JOŽE, 60 let, samski, doma od Ilirske Bistrice, umrl v Sydneyu dne 9. junija 1958 po daljši bolezni.

HAFNER FRANC, samski, 25 let, doma iz Škofje Loke. Prispel v Avstralijo 25. dec 1957. Smrtno se ponesrečil v gozdu 30. marca 1958. Pokopan v Mansfieldu, Vic.

HOJEK ANDREJ, doma od Gorice, samski, umrl v Swan Hill, Vic., v juliju 1958. Pokopan v Moulamein, NSW.

HRIBAR MATEVŽ, oženjen, umrl v Munyang, NSW, 2. maja 1954.

HRAST ALOJZIJ, 68 let, družinski oče, doma iz Borjana pri Kobaridu. Umrl od kapi zadet v Wentworthvillu, NSW. 25. marca 1959. Pokopan v Rookwoodu na veliki četrtek. V Avstraliji je vdova in dva sina.

HRELJA ANTON, 26 let, samec, doma v Prekmurju, v Avstraliji bil 3 leta. Ponesrečen na železniški progi pri Wangaratti, Vic. Pokopan na slov. pok. Keilor, Vic.

JAKŠETIČ ALOJZIJ, samski, zaposlen v Snowy, se je smrtno ponesrečil na poti v Sydney 16 junija 1957.

JELEN JOŽEF, iz Zavrha v Savinjski dolini. Umrl v Wambat, Vic. Našli so mrtvega.

JUG JOŽE, 26 let, samski, umrl v Parramatti, NSW, 22. novembra 1952. Zapustil tu mater, brata in tri sestre.

KAVČIČ ANDREJ, Primorec, samski, umrl v W.A. 1958. Našli so mrtvega v močvirju blizu Pertha.

KOLENC JOŽE, 38 let, smrtno ponesrečen v juliju 1957 nekje v Gippslandu, Vic.

KREITNER ŠTEFAN, 22 let, oženjen, doma iz Maribora. Ubit pod avtomobilom v Melbournu 7. sept. 1959. V Avstraliji bival dve leti. Pokopan v Keiloru, Vic. Zapustil vdovo in dete.

KALUŽA ANICA, r. Dekleva, 23 let, poročena, iz Šmihela na Krasu. Po daljši bolezni umrla v Geelongu, Vic., 13 sept. 1959. Zapustila moža in hčerko. V Avstraliji bivala pet let.

KRIVOGLED URŠULA, umrla v Villawoodu, NSW, 19 aprila 1955.

KREČIČ MILAN, 27 let, Brisbane, 19 febr. 1954. Utonil v Brisbane Rivet pri Kopanju.

LAVRENČIČ TEREZIJA, vdova, umrla v Blacktownu, NSW, v juliju 1956. Sin Frank tu.

LEBAN FRANC, sanski, umrl v Adelaidi 1956.

LETONJA FRANC, 26 let, iz Bučkovcev pri Ljutomeru, 18 mesecev v Avstraliji, samec. Smrtno ponesrečen v avtomobilski nesreči iz Wollongonga v Sydney. Umrl 9. nov. 1958.

LEVANIČ MAKS, umrl tragične smrti v Wollongongu, N.S.W. v novembru 1958. Zapustil vdovo z detetom.

LUBEJ FRANC, umrl nekje v Qldu "tragične smrti".

LENARČIČ RUDOLF, iz Nadanjega sela, Šmihel pri Postojni. Umrl 15. febr. v Mansfieldu, Vic. Nezgoda pri delu v gozdu.

KLUN IVAN, 23 let, samski, smrtno ponesrečen v Penrithu, NSW, aprila 1955.

KNAP ZDENKA, novorojenka Karla in Frančiške iz St. Albansa, umrla ob rojstvu 1. jan. 1959.

URE NIMA, TUDI URNIKA NE

Namesto "urnika" rabimo tudi besedo "vozni red". Po angleško: "time — table". Kdaj odhaja vlak? Ob kateri uri bo pristal aeroplan? Urnik — vozni red — bo povedal.

Nekdo pa hodi po svetu brez urnika, brez voznega reda, celo brez ure.

Zapisano je: "Ne veste ne ure ne dneva...", kdaj pride.

Nekje opisuje popotnik svoj doživljaj:

Ni še dolgo, ko sem klečal na cesti ob truplu mladega fanta. V gumijast plašč zavit, z rokavicami na rokah je ležal v cestnem prahu. Samo v obraz sem mu mogel videti. Kakšen obraz! Ena sama krvava kepa! Kjer so bile nekoč ustne, se je v penah zbirala kri. Iz tega sem sklepal, da še diha. Kjer so bile nekoč oči, je curljala kri iz kostnih votlin... Poleg njega je ležalo razbito motorno kolo. Okoli ležečega se je nabiral krog radovednežev. Vsi smo vedeli: Vesel se je fant še pred dobro minuto peljal okoli ovinka, pa je nenadoma zdrsnil, vrglo ga je s ceste z motorjem vred...

Ko smo ugotovili, da je mrtev, je nekdo zmignil z rameni in rekel:

"Kar lahko smrt je imel..."

Zamislili sem se v te besede. Če le ni v njih izražena misel, da je s smrtjo vsega konec? Ljudje včasih z eno opazko izdajo več, kot bi hoteli povedati.

Ne vem če je bila smrt onega fanta tako lahka. Trpel najbrž res ni veliko, prehitro je vse prišlo. Morda je samo za hip zabolelo, pa je izgubil zavest in ni nič več čutil bolečine. Torej recimo — imel je res lahko smrt.

Toda pri tem se ustavijo misli le v tistih glavah, ki verujejo, da je s smrtjo — vsega konec...

Ali je med njimi tudi tista glava, ki je nasajena na tvojem vratu?

Ne! Veruješ, da smrti — lahki ali težki — sledijo še znane tri poslednje reči: sodba gotovo, pekel in nebesa — pogojno.

Pogojno — to se pravi, odvisi od tega, v kakšnem stanju pred Bogom je bila duša, ko jo je smrt ločila od telesa. Zato naroča Gospod Zveličar:

"Bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure ne dneva".

Morda pa kljub temu pozabljaš, da smrt nima ne ure ne urnika, nikoli ni dala tiskati svojega "voznega reda", nikjer ga ne moreš kupiti niti za tisočak ali milijon. K spovedi in obhajilu pa lahko greš — brezplačno.

Pa vendar...??

LUŽNIK TONE, 30 let, doma od Gorice (Št. Martin), umrl v Robinvale, Vic., 1. 1956.

MATIJA MARTINEK, poročen, 74 let. Umrl v Sutherlandu, N.S.W., 23. okt. 1958. Zapustil vdovo in hčerko.

METRAL MIHEL GERARD, sin Gerarda in Jožefine r. Androjna, umrl na dan rojstva dne 26. maja 1959. v Melbournu.

MRHAR IVAN, prvorojenec družine Ivana in Antonije. Umrl 24. junija 1957 v Geelongu, Vic.

MEGLEN STANKO, ubit v nezgodi z motorjem 11. novembra 1953 blizu Mt. Gembierja v Vic., 28 let star.

MRŠNIK JOŽE, 21 let, se smrtno ponesrečil v Broadmeadows, Vic., 1. 1957.

MOČILNIK FRANC, nenadna smrt 22-6-52 v Captain's Flat, NSW. v Avstraliji bival 35 let.

MRHAR FRANC, umrl v Adelaidi spomladi 1952. "Pri delu v tovarni je pel, odprl je spet usta, v istem hipu mu je priletel od nekod drobec lesa in se mu zapičil v grlo. Rana se je gnojila, operacija ni uspela. Teden pozneje je umrl v bolnici. V Sloveniji je pustil ženo s 3 otroki".

MARC ALOJZIJ, 42 let, oženjen, iz Ajdovščine. Umrl za možmansko kapjo v Cookshill, NSW, 16. marca 1958. Zapustil ženo s 3 otroki.

MORI MIRKO, 27 let, oženjen, Mariborčan. Umrl 4. okt. 1957 v Snowy, kjer se je ponesrečil pri delu.

MULEJ STANKO, poročen, doma iz Ribnega pri Bledu, zadet od kapi umrl v Thomastownu, Vic. V Avstraliji bival 19 let. Pokopan v Prestonu, Vic., 11. junija 1959. Zapustil vdovo in tri odrasle otroke.

NAGLIČ JAKOB, 46 let, samski, iz Čabra. Umrl v Sydneyu zadnje dni sept. 1958. Našli so mrtvega v gozdu. Pokopan 2. oktobra v Rookwoodu.

NEGAČ FRANC, 30 let, doma od Ptuja. Umrl v Perthu, W.A., 2 marca 1954 po daljši bolezni. V Avstraliji bival 4 leta.

NERAT VERONIKA, 28 let, poročena, iz bližine Maribora. Leto dni v Avstraliji. Umrla za ponesrečeno operacijo v glavi 20. aprila 1959 v Sydney Hospitalu. Pokopana v Queanbeyanu 23. aprila. Zapustila moža in tri otroke.

PAVLIN MIRKO, samski, 30 let, doma v Trnovem na Krasu. V Avstralijo prišel 1951. Neki Avstralec ga je ustrelil 1956. Pokopan v Tumutu, N.S.W.

PAVLOVČIČ FRANC, doma iz Idrije, umrl pod vlakom dne 29. dec. 1958 pri Melbournu, Vic.

PLAZER MARIJA, 84 let, vdova, umrla v Sydneyu 11. febr. 1959. V Avstralijo prišla 1951. v Greto in zaradi ohromelosti preživela vsa ostala leta v postelji.

POTOČNIK FRANC, 21 let, doma iz Bukovega vrha nad Škofjo Loko. Umrl v Ulverstonu, Tas., 12. dec. 1951. V Avstralijo je bil prišel z Liparskih otokov.

PRINČIČ AVGUST, 30 let, samec, doma iz Kozane v Primorju, krojač. Živel je v Richmondu. Vic., kjer ga je povozil avto. Umrl v bolnišnici 29. jan. 1959. Pokopaan na slov. pokopališču. Keilor, Vic. V Avstraliji bival 5 let.

REBULA IVAN, povožen od avtobusa v Isiington, Newcastle, NSW, 17-6-1955, iz Opčine pri Trstu, 29 let, v Avstraliji 1 leto.

ROLIH ALOJZIJ, 22 let, iz Zarečja pri Ilirski Bistrici. Utonil pri kopanju v Murchisonu, Vic., v marcu 1956. Pokopan Sheppertonu 10. okt.

ROSIČ GABRIEL, doma iz Logja, Breginje pri Kobaridu. Umrl v avtomobilski nezgodi pri Hobartu v Tas. Menda v februarju 1952.

PEČNIK NEŽA, iz Bučke pri Krškem, žena Franca in mati 3 otrok. Umrla 28. okt. 1953 v Somers, Vic.

RUS LUDVIK, otrok številne družine v Sunshinu, Vic. Umrl poldrugo leto star 25. nov. 1957.

SEIDLER ADOLF, doma iz Maribora. Umrl tragične nenadne smrti dne 15. aprila 1959 v Springvale, Vic.

SITAR ERNESTA, r. Zorn, 45 let, dve leti v Avstraliji, doma iz Ajdovščine. Po daljši bolezni umrla v bolnišnici Heidelberg, Melbourne, 16. maja 1959. Zapustila v Avstraliji moža in dva otroka. Pokopana v Keiloru, Vic.

SONC STANKO, ubit v rudniku v W.A. 10. jan. 1952. V Avstraliji bival dve leti.

SREDINŠEK FRANC, 24. let. zaposlen v Concord bolničnici, NSW. Umrl v nezgodi blizu Morissetta leta 1952.

STANOGA HERMAN, 50 let, Mariborčan, neoženjen. Umrl v Perthu, W.A., 4. jan. 1958 naglo ma. V Avstraliji bival od 1. 1950, zaposlen kot soboslikar.

STEMBERGER RUDI, doma iz Podgraj, se ubil z motorjem v Oakley, Vic., 22. julija 1956.

ŠAJN OLGA, doma iz Juršce pri Pivki. Smrtna žrtev v avtomobilski nezgodi v decembru 1954.

ŠLIBAR JOŽEF, Ljubljančan, 74 let, umrl od kapi zadet 1. dec. 1958. Zapustili ženo in tri odrasle otroke.

Za Petletnico Trinkove Smrti

MSGR. IVAN TRINKO JE BIL prav gotovo mož, ki mu gre častni naslov: **"oče beneških Slovencev"**. Pet let je poteklo letos v juniju od njegove smrti. Za to priložnost so na njegovem grobu na Trčmunu njegovi rojaki postavili spomenik, ki ga kaže slika na čelu pričujoče številke MISLI.

Stroški za spomenik so znašali nad pol milijonaa lir. Vsoto vsoto so zbrali iz svojih prihrankov njegovi slovenski sobratje duhovniki v Benečiji in sorodniki rajnega. Le deželni odbor province je prispeval 100,000 lir, nikjer drugod niso nabirali prispevkov.

Poleg latinskega in italijanskega napisa je vklesana v spomenik tudi kitica Trinkove pesmi:

O, ti zemlja rodna,
zemlja bedna mala,
ki te milost božja
meni v last je dala!

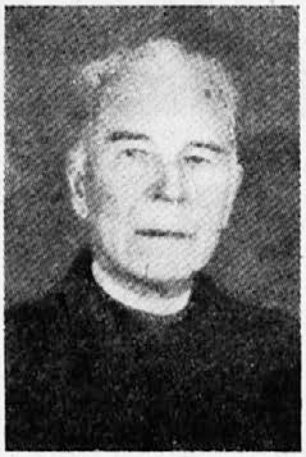

TOMŠIČ ALBIN, 32 let, poročen, iz Št. Petra na Krasu. Ponesrečil se je pri delu v gozdu, Gippsland, Vic. Umrl 5. maja 1959, pokopan na slov. pok. Keilor, Vic. Zapustil ženo, sinčka in dva brata v Avstraliji.

TOMŠIČ KAREL, 18 let, iz Knežaka pri Ilirski. Utonil v Bombali, NSW, 2. nov. 1957. Pokopan 6. nov.

TORJAN FRANC, umrl nekako pred štirimi leti v Sydneyu.

TAJNŠEK JOSIP, prvorojenček, starši: Slavko in Romana Tajnšek, umrl junija 1953 v Kalgoorlie, W.A., pokopan v Boulderju, W.A.

TURK FRANC, okrog 20 let star, sin Franca in Kunigunde Turk. Umrl 1. 1950 v Beachsworth, Vic. Nezgoda z motornim kolesom.

URŠIČ FRANČIŠKA, poročena, 50 let, doma iz Hrasta pri Metliki. Prišla v Avstralijo 1950. Po dolgi bolezni umrla 1955. Pokopana v Tumutu, N.S.W.

VALENČIČ JOŽE, utonil v jezeru pri Bonegilli v oktobru ali novembru 1954.

VANOŠEK MAKS, samec, 27 let, doma iz Štajerske. Smrtno se ponesrečil z avtomobilom 12. dec. 1958 v Newcastelu, NSW. Pokopan istotam.

VRH FRANC, 22 let, samski, iz Ilirske Bistrice. Ponesrečen z motorjem umrl v bolnišnici v Wollongongu 13. sept. 1959. V Avstraliji bival leto dni. Pokopan 13. sept. v Wollongongu.

VRTAČIČ ROMANCA, novorojenka Staneta in Antonije Vrtačič, umrla ob rojstvu dne 9. jun. 59. v Melbournu.

VUGEC MILICA, 6 let. Umrla v Chullori, NSW, aprila 1954.

VUGA CIRIL, 38 let, umrl za srčno kapjo v Brisbanu 2-10-1958.

ŽIVIČ JOŽEF, rojen v marcu 1936 v Trebčah pri Bistrici ob Sotli. Umrl v avtomobilski nesreči dne 25. decembra 1958 pri Wangaratti, Vic. Pokopan dne 30. decembra v Keiloru.

ŽAGAR LEOPOLD, umrl v Albury, NSW, kmalu po prihodu v Avstralijo 1957.

ZADEL MIRKO, umrl v avgustu ali septembru 1957 v avtomobilski nesreči. Podrobnosti nam niso znane.

ZUPANČIČ MARIJA, novorojenka Franca in Angele Zupančič, umrla kmalu po rojstvu v novembru 1958 v Melbournu.

ZUPANČIČ FRANC, 22 let, poročen, iz Dobrniča pri Trebnjem, eno leto v Avstraliji. Dobil udarec po glavi in podlegel poškodbam v Melbournu. Pokopan 27. maja 1959 na slov. pok. Keilor, Vic. Zapustil vdovo in dete.

★ NEDAVNO ME JE FANT, KI ŽE NAD MESEC dni živi v naši hiši, vprašal: "Father, kje pa ti stanuješ?..." Moral sem se mu nasmejati. Bil je kaj presenečen, ko je zvedel, da stanujem na istem naslovu kot on. Je mislil, da samo od časa do časa pridem pogledat v Padua Hall, ko me tako malo vidi doma...

Zdaj večkrat razmišljam to fantovo vprašanje Saj sem res več od doma kot doma. Pa še kadar sem doma, težko najdem urico miru, da bi ne zvonil telefon ali zvonec na vratih. Tako se učimo potrpljenja vsi: jaz in tisti, ki zvone ali prihajajo v času, ko me ni. Saj pravi slovenski pregovor, da je potrpljenje "božja mast". Kakšen je odgovor na ta pregovor, pa tako veste...

★ Kadar imam stanovanja, ni ljudi v Bonegilli; kadar je polno novodošlih, je pa tako težko najti stan... Včasih se mi res zdi, kot da bi nalašč šlo vse narobe. Ko bi bilo taborišče Bonegilla kar nekje za Melbournom, bi bilo vseeno lažje. Tako pa morem napraviti dolgo pot do viktorijske meje le od časa do časa, navadno po večjih transportih. A kaj pomaga tam napraviti seznam, ko pa je že v enem tednu zastarel. Koliko brzojavov z veselo novico: STANOVANJE ZA VAS — PRIDITE! se je že vrnilo, ne da bi našlo naslovljenca v Bonegilli. Morda je nekaj dni prej odšel na svoje prvo mesto bogsigavedi kam, pa verjetno še z grenko mislijo v srcu, da je pater nanj pozabil. In vendar pater še dneve in dneve išče, ko pa končno vesel odpošlje telegram — pa ni več odgovora...

A je že tako: Bonegille ne moremo prestaviti v Melbourne, patra pa tudi ne v Wodongo. To se pravi: kar v starih težavah dalje! Kar se dobrega napravi — Bogu hvala! Kar je nerazumevanja zaradi daljave in časa — to pa Bog razume, če ljudje vselej ne!

★ Dne 20. septembra je bil v cerkvi sv. Bernardke v North Sunshine krst sinčka pokojnega Štefana Kreitner in Marije r. Vodušek. Saj smo v prejšnji številki poročali o žalostnem primeru: fantek je izgubil očeta komaj dan po rojstvu. Seveda je pri krstu po očetu dobil ime Štefan. — Dne 4. oktobra smo krstili pri Sv. Jakobu v North Richmondu Zdenko Emilijo, hčerko Srečka Lazo in Angele r. Lenarčič. — Lsti dan sta nesla h krstu tudi Jože Popošek in Kay Margaret r. Casson. Izbrala sta cerkev, kjer sta si pred meseci obljubila zakonsko zvestobo: stolnico sv. Patrika. Fantek je dobil ime Edvard Jožef. — Enajsti oktober pa beleži kar štiri krste: Družinica Marjana Gorupa in Ane r. Poropat v Geelongu (Bell Park) je dobila prvorojenca Danijela, družinica Rudolfa Šenkinca in Elze r. Molokobol (Belmont) pa je krstila svojo hčerkico na ime Lilijana. V North Sunshine je v cerkvi sv. Bernardke zajokal Walter Leslie, novi član družine Otona Vidmajerja in Roze r. Breg. Pri St. Fidelis-u v Morelandu pa je oblila krstna voda Gabrijelo Antonijo, hčerko Ivana Prpiča in Alojzije r. Skvarč.

V Adelaidi je družina Antona Jevnikar in Marice r. Flerin dobila Sonjo, ki je bila krščena pri sv. Jožefu v Brightonu dne 15. avgusta. Dne 27. septembra pa je pri krstnem kamnu cerkve Srca Jezusovega v Hindmarshu zajokal Andrej Robert Janez, sin Gavdencija Clappis in Zofije r. Jakša.

Vsem slovenskim družinam s prirastkom naše iskrene čestitke!

★ Pri krstu Šenkinčeve Lilijance v Geelongu je dobro iztuhtala štiriletna Kaluževa Anica. Njen očka je šel za botra. Anica, ki je videla krst že enkrat prej, mu je pred odhodom dejala: "Saj vem, kam neseš punčko: v cerkvico, da bo dobila popra in soli..." Navadno si otroci zapomnijo od krstnega obreda vodo (kakor Kofolova Alma iz Newporta, ki se v cerkvi boji, da ji ne bi pater "glave umil", kot pravi, Anica si je pa zapomnila blagoslovljeno sol, ki jo da duhovnik otroku v usta. Kako je poper spravila zraven, ve pa najbolje sama. Seveda: poper in sol sta vedno skupaj na mizi. Bo že menda tako tudi v cerkvi... — Prpičeva triletna Kaja je pa verjetno po krstu svoje sestrice vse svoje punčke krstila, a ne rekel bi dvakrat, da tudi svojega bratca in novo sestrico. Mami je rekla, ko je prišla iz boinišnice: "Zdaj smo pa kar tri punčke pri hiši in samo dva fantka..." Med punčke je vštela tudi mamo, med fantka pa ata. Pa recite, če otroci niso fletni, ko začno klepetati?!

★ Večkrat se spomnim življenja v begunskem taborišču Lienz v Tirolah, kjer sem bil še kot študent. Velik sneg in mrzla zima. Kašljanja po cerkvi med vso mašo, da skoraj nisi slišal ne pridige ne petja. Enkrat je pridigar (mislim, da je bil šaljivi moravški dekan Hafner) ustavil pridigo s pripombo: "Za božjo voljo, malo se premagajte s kašljanjem! Saj se znate, če hočete. Kadar so oklici, pa četudi se bero cele litanije parov, je po cerkvi tiho, da bi slišal pasti šivanko..."

No, pa pojdimo še na poroke, da ne bo predolgega čakanja! — Nisem še omenil zakonske zveze, ki sta jo sklenila v farni cerkvi v Parkville dne 18. julija Ivanka Frangeš in Josef Staudt. Nevesta je doma iz Maribora, ženin pa je po rodu Madžar. V Adelaidi (St. Peter's) pa sta si dne 5. septembra pred oltarjem obljubila zvestobo Anton Vidic in Helena Hontorenko. Ženin je doma iz Ljubljane, nevesta je Ukrajinka. — Dne 19. septembra beleži melbournška slovenska poročna knjiga kar tri poroke: pred milostni oltar Naše Ljube Gospe Zmagovalke v Camberwellu sta stopila Anton Wergles in Evelina Zdražil, oba dobro poznana med člani našega kluba. Oba sta doma iz zelene Štajerske: Tonček iz Rač (župnija Slivnica), Evelina iz Maribora. Ko je ženin prišel po nevesto, se mu je po štajerskem običaju najprej ponujala napačna deklina: gospa Rafoltova iz Geelonga je vlogo odlično zaigrala in smeha je bilo dovolj. Naša dva harmonikaša, Rajko in Mitja Ješe, sta nategovala harmoniki, da je bilo veselje. V narodni noši sta spremila par v cerkev. — V cerkvi sv. Kevina v Ormondu sta si rekla "Hočem!" dva izpod gorenjskih planin: ženin Vinko Oman je doma iz Podkorena (župnija Kranjska gora), Anica Dernič pa iz Hrušice (župnija Jesenice). — V Clifton Hillu je isti dan Stane Vrankar iz Celja popeljal pred oltar cerkve sv. Janeza svojo nevesto Štefico Fiket, po rodu Hrvatico. — Dne 3. oktobra sta se za vselej zvezala Stanislav Babin iz fare Mozirje in Mihaela Grl iz fare Trnje. V cerkvi sv. Janeza v East Melbourne sta imela poroko z mašo. — Isti dan je pri sv. Ignaciju v Richmondu Karel Fekonja dobil ženko v Magdaleni Mesch. Ženin je doma od Sv. Benedikta v Slovenskih goricah, nevesta je bila rojena v Bački. — Dne 10. oktobra spet najdemo v knjigi ime Fekonja, a tokrat je bil Franc, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici. V cerkev sv. Marka v Fawknerju je popeljal Terezijo Kežmah, ki je pretekli mesec dospela za njim v Avstralijo iz njegove rojstne fare.

Kar pridni smo pri nas za ženitve, kajne? Pa se še ni bati, da bi zmanjkalo parov. Vsem, ki so se že ojunačili in sem jih zgoraj naštel, naše iskrene želje za srečno bodočnost!

★ In birmo smo tudi imeli pri nas, kot sem že zadnjikrat omenjal. Med ostalimi so se zanjo pripravili vsi trije Molanovi fantje. Vedno skupaj, zakaj bi ne prejeli tudi birme vsi trije naenkrat. In tudi za birmanska imena so tuhtali, kakšne bi izbrali, da bi imelo pomen. Ves koledar so prebrskali, pa našli kvečjemu po dva svetnika: Ciril in Metod, Mohor in Fortunat, Peter in Pavel... Nak, trije morajo biti! In končno so zadeli pravo: trije Modri so tudi med svetniki! Tako so si izbrali imena: Gašper, Melhior, Boltežar in te sem napisal na birmanske listke. Verjetno se je zgodilo prvič v Avstraliji, kajti za to deželo nenavadna imena so še g. škofa spravila v zadrego, ko jih je izgovarjal. Fantje so jih pa le dobili, kakor so si želeli. Zakaj pa ne?!

★ Naša prva popoldanska slovenska maša na tretjo nedeljo v septembru je kar lepo uspela. Sicer je lilo kot iz škafa, a vendar se nas je v cerkvi sv. Frančiška na Elizabeth Street zbralo kar lepo število. Kor je bil poln in petje je lepo donelo po krasni in veliki cerkvi. Po maši pa se nas je tudi čedna družinica zbrala v dvoranici na prvem prosvetnem večeru. Pokazal sem živobarvne skioptične slike z ameriških Brezij. — Te popoldanske maše v St. Francis Church (ob petih) ne bomo imeli samo vsaki drugi mesec, ampak **kar sleherno TRETJO NEDELJO VSAKEGA MESECA**! Pevci naj ne pozaabijo priti na kor! Vsi skupaj pa po vsaki teh maš v dvoranico na prosvetni večer! — Svoj redni obisk Slovencev **v Morwellu** (Gippsland) na tretjo nedeljo vsakega drugega meseca pa **bom prestavil na čtrto nedeljo.**

★ Na četrto nedeljo v septembru sem v Adelaidi slučajno srečal grupo sodelavcev hollywoodskega filmskega veljaka Zinnemana. Preizkušali so avstralske fante, ki bi prišli v poštev pri filmu "The Sundowners", katerega bodo snemaali v novembru v okolice Whyalle. Nad sto se jih je prijavilo in žrtvovalo vse dopoldne v upanju, da bodo sprejeti. Sredi dopoldneva so Hollywoodčani ustavili svoje delo in brez sramu povedali: **"Zdaj pa nas počakajte za kako uro: gremo k maši..."** In odšli so v najbližjo cerkev, da opravijo svojo nedeljsko dolžnost. Med njimi so bili skoraj vsi katoličani in kot se je pokazalo, zares zavedni. Ko sem jim povedal, da sem veselo presenečen, mi je eden dejal: "Verska dolžnost je verska dolžnost. Ko smo snemali film v puščavi, smo z letalom napravili dve sto milj dolgo pot, da smo prišli k maši. Ali pa smo plačali pot duhovniku, če smo ga le dobili. Pa ne bi šli tukaj, ko imamo cerkev pred nosom?..."

Ob tem dogodku sem mislil na tiste Slovence, ki jim maša nič več ne pomeni in ne bodo zanjo žrtvovali niti petdeset korakov...

BOGASTVO IN LJUBEZEN

Vanda Sperne, Vic.

(Konec)

MINILA SO LETA. MARICA JE ODRASLA šoli in se razvila v lepo dekle. Lica so ji žarela, podobna nageljnovemu cvetu. Oglašali so se snubci. Čudila se je, čemu jo oblegajo, ko je vendar še tako mlada in majhna v lastnih očeh. Pošalila se je rada z vsakim, resne besede ni dala.

Tedaj je začel pritiskati oče. Nejevoljno je gledal, ko bogat snubec ni izvabil iz Marice pametne besede.

"Kuj železo, dekle, dokler je žareče! To menda veš, da boš vzela kmeta, kaj bi z gospodo! In ta je blizu, bogat kot malodko. Če je nekoliko v letih, to odtehta njegovo bogastvo".

"Oče, zakone naj sklepa ljubezen, bogastvo tu nima besede!"

"Blebetaš, ko nič ne razumeš! Vzela ga boš, to ti rečem. Naša kmetija in njegova — lepo premoženje, dekle!"

"Ko ne čutim do njega ljubezni, oče, ne vzamem ga za ves svet!"

"Molči in lepo ubogaj!"

Za očeta je bila stvar dognana, za Marico ne. Prepirati se pa ni hotela z očetom. Zaprla se je v sobico in v mislih dopovedovala očetu:

"Kaj je bogastvo — v primeri z ljubeznijo? In tudi samo zase! Ali nimamo vsega, česar je treba? Vsako leto nam da ljubi Bog, da so nam shrambe polne in zraven še klet. Oče, ne izzivljamo božje jeze! Ljubi očka, pomisli na srečo svoje hčerke! Kako naj živi ob človeku, ki ga ne more ljubiti, kako naj se zakoplje v bogastvo, ki ji kar nič ne pomeni?"

Oče pa ni dal priložnosti, da bi Marica pred njim svoje misli povila v besede. Tudi mati ni smela žugniti.

V nedeljo po maši je prišel bogati snubec po zadnjo besedo — tako mu je bil oče naročil. Obema je bilo jasno, da pojde vse gladko. Očetova volja — kaj bi drugače?

Snubec se je hahljal spodaj v družinski sobi v družbi, ki jo je privedel s seboj, in potrpežljivo čakal, da se pokaže Marica. Oče je že tretjič zaropotal po vratih njene sobe na vrhu, pa še ni bila dostojno oblečena... Kako neki, ko ni vedela, kam naj si natakne posamezne kose obleke. Bila je vsa iz sebe. Kako bo prestala?

Tedaj se je spomnila. Segla je v skrinjico, poiskala Lojzkovo pismo in sedla na posteljo. Pozabila je na očetovo ropotanje po stopnicah, oči so ji brzele od vrste do vrste.

"Marica, zadnjič ti ukazujem, pridi takoj! Ali hočeš, da ti vlomimo v sobo?"

V dekle je planila moč. Otrla si je oči, ki so iz njih silile solze, odločno je stresla z glavo in v naslednjem hipu sedela spodaj pri "ženinu".

"Pozdravljena, ljuba Marica!" je jecljal in se zvijal v nenadni zadregi. V njej je za hip spet vse vztrepetalo. Snubcu se je posrečilo, da je našel v žepu drobno škatllico in potegnil iz nje...

Zmagoslavno je vstal in slovesno izrekel:

"S tem te zaročam, golobičica moja, he he..."

Vdano si je pustila natakniti prstan, ki je žgal kot živ ogenj. Vsa moč se je vrnila vanjo, ostala je v družbi do poznega popoldneva, le jesti in piti nikakor ni mogla. Oče je veselo čestital, brez vsega suma pa njegovi pogledi na hčer niso bili...

Proti večeru so se začeli odpravljati. Ženinu se je zdelo prav, in oče je rad pristal, da pojde nevesta na njegov dom na majhen ogled. Ni bilo daleč in prav za prav si na samem še nista nič rekla.

"Marica, pokažem ti, kje bova čez mesec zaživela novo življenje."

"Čez urico pridem za vama", je rekel oče židane volje. "Bomo tam še kakšno rekli."

Sedla je k njemu v koleselj in konj je potegnil. Cesta se je dobro odsedala, ženin je besedičil in besedičil. Kolikor je slišala, so bile same neumnosti.

Dospela sta in obstala. Preden se je pripravil, da ji pomaga z voza, je skočila sama na tla in brez besede zavila okoli hiše na vrt. Prikobacal je za njo.

"Tudi prav, Marica moja, bova pa tod malo pošetala. Le oglej si moj vrt, tu ti bodo rasle cvetlice, kot boš sama hotela. Ni več samo moj, tudi tvoj prav enako — najin vrt, Marica! In od tu poglej po njivah in travnikih, vrzi oko na gospodarska poslopja — vse najino, Marica!"

Hodila je naglo, da je za dober korak zaostajal. In sta krožila po vrtu okoli gred, med nasadi in mogočnim drevjem. Komaj je slišala njegove besede, samo eno ji je bilo v mislih — preblizu ga pustiti ne smem...

Tako sta se lovila in vrt se je začel potapljati v mrak. Fant se je pognal z zadnjim naporom in jo zgrabil za roko.

"Ne dotikajte se me!"

"Kako da ne, golobičica moja! Ali misliš, da ti bom kaj hudega storil, he, he. Moja pa si, vsa moja..."

Bilo ji je dovolj.

"Nikoli!

Vrgla mu je prstan v obraz in zbežala. Tekla je po cesti v nasprotno smer, ne proti domu. Za seboj je čula težke korake zasledujočega, sopihanje iz še vedno ne iztreznjenih prsi, klice na pomaganje in kletve. Tekla je, kar so ji dale moči. Razdalja med njima se je večala.

Tedaj privozi od nasprotne strani avto. Zamahnila je z roko in voz se je ustavil. V njem sta sedela gospod in gospa. Ženin se je poganjal do mesta in voznik je prepoznal iz obupnih Maričnih kretenj, kaj se godi. Vrata avtomobila so se odprla, takoj spet zaprla, in oddrčali so...

Po kratkem odmoru je Marica mogla povedati svojo zgodbo, ki je segla poslušalcema globoko v srce. Z vso resnostjo sta se zavzela za nesrečno dekle in jo v mestu skrila v svoj dom. Tam je živela na varnem, pa vse prej kot v ječi.

Šele po letu dni je Maričin oče dobil pismo:

"Ljubi očka:

Oprosti, da sem te pred letom tako zapustila. Ali nisem mogla drugače, ker mi srce ni dovolilo, da se poročim,kot si hotel. Ne bi mogla živeti z možem, ki nisem imela do njega ljubezni.

Živim v Ljubljani. Oni dan sem se poročila z Lojzkom, ki je sedaj tehnik. Našla sva se kmalu po mojem prihodu, zdaj sva že mož in žena. Prisrčne pozdrave pošiljava tebi in mamici.

Lojzek in Marica."

Oče se je razjokal, mati se je še bolj skijučila sama vase.

"Samo, da je še živa!" je kmalu vzkliknil oče. "Takoj v nedeljo jo pojdeva obiskat."

PISMO IZ TRSTA

VČERAJ SEM RAVNO BIL NA PROSEKU ali bolje na Vejni, kjer pripravljajo po gozdu cesto do mesta, kjer bodo v kratkem začeli zidati velikansko Marijno svetišče, cenjeno na 2 milijardi lir. Svetišče bodo gradili levo od nove vedette proti Opčinam (na čisto slovenski zemlji vrh griča. Poleg svetišča bodo zgradili velik hotel in žičnico do obale. Denar za zgradnjo cerkve zbirajo po vsi Italiji ob priliki posvetitve Srcu Marijnemu. Najprej bi se moralo svetišče imenovati Maria Regina d'Italia, nato pa je dr. Ukmar odločno nastopil pri škofu in Vatikanu ter se bo zato imenovalo samo Maria Regina e Madre.

V soboto popoldne so kip pripeljali na Vejno. Tu se je ob treh začela slovesnost za položitev prvega kamna. Prišli so kardinali in vsi škofje treh škofij v Benečiji. Kamen je blagoslovil kardinal Lercaro iz Bologne, govor je pa imel kardinal Urbani, naslednik Roncallija na beneškem patriarhatu. Ta je imel govor v italijanskem duhu. Po govoru kardinala Urbanija so vsi poslušali po vatikanskem radiu v zvezi z italijansko radiotelevizijo papežev priložnostni govor. Papež se je v svojem govoru spomnil svojih obiskov v Trstu ter opisal krasno tržaško obalo, ki jo je imel priliko videti na svojih potovanjih na bližnji Vzhod. Njegov govor je bil zelo miren in je izrecno poudaril 'il tempio non é eretto per fini effimeri, ma in gloria alla Madre di tutti i popoli ...' Po govoru so zvočnike takoj zaprli in slovesnost se je nadaljevala. Jaz sem pa pri sebi imel transistor in sem slišal speakerjev zaključek, ki je obvestil, da se bodo začeli takoj prevodi papeževega govora v druge jezike in sicer najprej v slovenščini!

V ponedeljek je začela v stolnici sv. Justa tržaška škofijska sinoda, katere so se udeležili vsi tržaški duhovniki. Na sinodi so podelili tržaškim duhovnikom nova imenovanja, ki jih je dala na razpolago Sveta Stolica. Slovenci se ne morejo pritoževati nad novimi imenovanji. Mnsg. J. Ukmar je postal apostolski protonotar, J. Jamnik ter F. Malalan sta bila imenovana za monsinjorja."

DOSTAVEK UREDNIŠTVA: Mons. Ukmar je Primorcem in vsem zavednim Slovencem dobro znan in pri vseh priljubljen. Vsi se še spominjamo njegovih odločnih nastopov in tolažilnih ter bodrilnih besed v težkih trenutkih narodovega življenja. Izrekamo mu iskrene čestitke in prosimo Boga, naj mu nakloni še veliko uspehov v njegovem poslanstvu med narodom in še dolgo življenje med rodnimi brati!

PISATELJI SVETEGA PISMA

Lojze Ambrožič

BOG NI SAM — TAKOREKOČ S SVOJO ROKO — napisal svetega pisma. Ga je napisal, toda po ljudeh. A ljudje so med seboj zelo različni.

Vzroki razlik

Prvi vzrok razlik sta značaj in vzgoja pisateljev. Prerok Amos je bil pastir. Če bi nam sam ne povedal, bi že iz njegove knjige razbrali, da je bil preprost človek. Bog ga je poklical za preroka in mu ni dal univerzitetne vzgoje, preden ga je poklical na delo. Amos je ostal pastir, čeprav je bil prerok.

Izaijev elegantni slog in globoke misli nam takoj pokažejo, da imamo opraviti z globoko izobraženo osebo. Izaija je namreč izšel iz najvišjega judovskega plemstva.

Podobno glede drugih prerokov:

Jeremijevi spisi nosijo pečat njegove duhovniške duše.

V knjigi preroka Ozije vsaka beseda govori o pretresljivi žaloigri pisateljevega življenja: o nezvestobi žene, o zasmehu znancev, o življenju in naporih, ki so obsojeni na neuspeh — vsaj kolikor more videti človek.

Isto je opaziti v knjigah nove zaveze.

Sveti Pavel je rojen izven Palestine, eden najboljših študentov rabinskih šol v Jeruzalemu (rabini so bili izvedenci v judovskih verskih in civilnih zakonih), po značaju goreč in nezadržljiv. Vse to se razodeva v njegovih pismih. Kako na primer takoj "nadere" Galačane, ki so se mu v marsičem izneverili, ne da bi napisal uvod, ki ga sicer najdemo v vseh drugih pismih. Takoj se vidi, da so ga razmere med Galačani pošteno jezile.

Pa vzemimo svetega Petra!

Bil je galilejski jud, iz razmeroma dobro stoječe družine, nikakor ne zabit, vendar ne tako bister in brez dvoma niti blizu toliko študiran kot sv. Pavel. Vse to razberemo iz njegovega pisanja.

Sv. Janez evangelist je po družini soroden Petru, po značaju pa mirnejši in globlji. Janezova globina se krasno odraža v njegovem evangeliju in to takoj v prvem poglavju.

Družabne in politične razmere

Dodajmo še dejstvo, da je preteklo najmanj trinajst stoletij med sestavo prvega in zadnjega dela svetega pisma. To se pravi: od nekako 1200 let pred Kristusom do nekako 100 let po Kr. Kako so se v tem času spremenile razmere ljudi v Palestini, si lahko predstavljamo. Vsaj toliko in v nekaterih pogledih celó bolj kot v Sloveniji med prvo naselitvijo v šestem sli sedmem stoletju — in dvajsetim stoletjem.

Ni čudno torej, da niso vse knjige svetega pisma spisane v enem slogu in po enem kopitu. Vsak čas piše na svoj način.

Zgodovina Hebrejcev je bila dosti burnejša od slovenske. Boji za samostojnost, notranji spori, deportacija skoraj vsega naroda (v babilonsko sužnost), gospodstvo Filistejcev, Aramejcev in Asircev, nadvlada Babiloncev, Perzijcev, Grkov, Egipčanov in Rimljanov nad vso Palestino; vplivi vseh teh narodov na judovsko miselnost in vero; napor, duhovni in miselni, politični in vojaški, ki ga je zahtevala obramba domovine in vere...

Notranji razvoj je imel svoje dobre in slabe posledice. Iz nomadov, pastirjev, so Judje postali poljedelci, rokodelci, trgovci. Zrasla so mesta, z njimi je prišlo bogastvo in izkoriščanje siromašnih ljudi. Prav prerok Amos, pastir, ki je na svoji koži občutil trpljenje "proletarcev", se je boril proti socialnim krivicam. Izaija je spodbujal k vztrajnosti in pogumu v bojih judovskega kraljestva proti sirski koaliciji in Asircem. Dajal je ljudstvu poguma z napovedjo, da Davidova kraljeva rodbina ne bo uničena. Jeremija je bil "kolaborator": ko se je judovsko kraljestvo v letih 590 — 587 pr. Kr. brezupno borilo proti babilonskemu navalu, je ljudi nagovarjal, naj se vdajo, čeprav je vedel, da bo to pomenilo konec svetnega kraljestva Davidove rodovine. Govoril jim je o drugačnem, vzvišenejšem. Davidovem kraljestvu. Seveda ga niso razumeli, vsaj večina ne, in so ga — vtaknili v zapor.

Vse te zgodovinske izkušnje so prešle v meso in kri Hebrejcem. Miselnost se je krepila, vera čistila in poglabljala.

Postopno razodetje božje

Zgodovina je za spoznavanje Boga silno velike važnosti. V njej se je razodeval — korak za korakom.

Ko je Hebrejce izpeljal iz Egipta, so ga spoznali kot Rešitelja. Ko je skrbel zanje v puščavi, so spoznali njegovo Previdnost. Ko je porazil Egipčane, so spoznali njegovo moč. Ko so preveč slepo zaupali vanj in mislili, da jih bo kot svoje izvoljeno ljudstvo varoval, čeprav bi ne vršili svojih verskih dolžnosti, jih je prepustil sovražnikom.

Preveč materialistično pojmovanje božjega kraljestva na zemlji je popravil s tem, da je dovolil Babiloncem porušiti Jeruzalem in tempelj. Še več: skoraj ves narod je dovolil deportirati. Šele ta nasilna izselitev jih je ozdravila stalne skušnjave, da bi častili razne babilonske, egiptovske in kananejske bogove.

Vse te zgodovinske izkušnje je razlagal in utrjeval s svojo govorjeno in pisano besedo — po prerokih. Ta govorjena in pisana božja beseda je **postopno božje razodetje.** Z drugo besedo: Bog je učil ljudi kot mi učimo otroke: v prvem razredu otrok ne more razumeti višje matematike.

Če primerjamo Abrahamovo poznanje Boga (19. stoletje pr. Kr.) z Mojzesovim poznanjem, takoj opazimo, da je Mojzesovo (v 13. stol. pr. Kr.) veliko popolnejše. V času Makabejcev (2. stoletje) so Judje mnogo bolje poznali svoje verske dolžnosti kot v času Samuela (11. stol.) Vera Judov se je počasi spopolnjevala in se približevala Kristusu, ki je končno prinesel popolno razodetje.

S Kristusom je prišla **polnost časa.** Doba priprave — stara zaveza — je dosegla namen, njen čas je minil. Mojzesova postava — nekoč tako važna — ne veže več.

Zaključek

Ves ta razvoj se odraža v svetem pismu. Vse to je vplivalo na ljudi, ki so ga pisali. Bog je počasi vodil izvoljeno ljudstvo proti svojemu Sinu, počasi ga je pripravljal nanj s svojo milostjo in previdnostjo — z zunanjimi in notranjimi vplivi. Tudi "božje pismo ljudem" se je razvijalo, se postopoma poglabljalo in s stalnim duhovnim vplivom vedno bolj pripravljalo ljudi na sprejem popolnega razodetja v Kristusu. Ker pa Bog pozna človeka bolje kot ta pozna samega sebe, je bilo tudi božje pismo prikrojeno po razmerah, ki so ljudje v njih živeli. Nikoli jim ni dal več kot so mogli razumeti in prenesti.

To je torej sveto pismo: pismo Boga ljudem o samem sebi, o svojih mislih in željah in načrtih. Bog se ne spreminja, ljude pa se spreminjamo. Zato se do neke meje spreminja tudi božje pismo. To se pravi: Bog nam piše o sebi, toda tako, da ga moremo razumeti.

ENA VLADA ZA VES SVET, en parlament, ena policija, ena sama postava — take reči propagira neki odbor s sedežem v Švici. Organizacija Združenih Narodov, načrt za Združeno Evropo — to so vse prav lepe reči, ampak že preveč zastarele, pravijo. Svet je že tako majhen, da ni več prostora za stotine držav in vlad in vsega, kar iz tega sledi. Še za eno samo državo bo kmalu premajhen, odkar ljudje razširjamo svojo oblast v podnebni prostor in si "podjarmljamo" zvezde. — Ne moremo reči, da bi bili taki predlogi mlatenje prazne slame, kaj se vam zdi?

BRITANSKI OTOKI so v nevarnosti, da jih zagrabi večna zima, beremo. Za današnje milo podnebje se imajo zahvaliti toplemu morskemu toku, ki prihaja preko Atlantika iz meksikanskega zaliva. Pravijo pa, da se ta tok odmika Britaniji in bliža Grenlandiji. Če bo pri tem ostalo, bosta obe deželi nekoč zamenjali podnebje in bo menda ob veljavo izrek: There will always be an England. Ampak — to ne bo še jutri.

V ANGLIJI je v oktobru pri volitvah odnesla sijajo zmago konservativna stranka, ki se je spet pomerila z laboristi. Tako je MacMillan ostal na krmilu in splošno mnenje je, da bo zdaj kmalu prišlo do "vrhunske" konference, ki je bilo o njej že toliko črnila prelitega, čeprav je Eisenhower odložil svoj obisk v Moskvi na pomlad.

TITO SE PONUJA na obisk v Ameriko, poročajo časopisi. Pred tremi leti je imel povabilo že v rokah, pa se mu je nos pobesil, ko ameriška javnost ni kaj prijazno sodila o njem, pa je ostal doma. Zdaj, ko je Hruščev v Ameriki "tako dobro opravil", je Tito spet dobil sline po takem obisku in korajžo zraven. Slišati pa je, da so mu dejali: Počakaj, da se Ike vrne živ in zdrav in v milosti Hruščeva iz Moskve. Potem bomo videli.

LJUBLJANSKI RADIO je povedal: Odkar je v veljavi nova carinska odredba za pakete iz tujine, so vsi strici in tete v Ameriki pomrli... To bi kazalo, da prihaja vedno manj paketov v Slovenijo. Gotovo so mnogi zlorabljali svoje dobrotnike za morjem, zelo veliko je pa še zmerom zares potrebnih. Če je nova carinska uredba tudi takim ustavila pomoč iz Amerike in drugih krajev, je gornja opazka ljubljanskega radia neusmiljena in se glasi kot norčevanje.

BREZ CARINE pa še vedno dobijo pakete, če so v njih reči kot: moka, riž, Knorr juha, rozine, olje. Če to velja pri vseh carninarnah, je verjetno negotovo. Ljudje obžalujejo, da ni brez carine tudi sladkor.

NA OČETOV GROB

Stanko Filipčič

NOVEMBER JE MESEC NAŠIH POKOJNIH — med njimi letos tudi moj oče že večno življenje živi. Veliko mislim nanj, na njegovem svežem grobu imajo moji spomini vsak dan po večkrat sestanek. Čeprav sem mu postavil skromen spomenik že v oktobru, naj še v novembru o njem kaj povem.

Ni samo sinovska hvaležnost, ki me k temu sili. Tudi če bi rajni Jože Filipčič ne bil moj oče, bi želel kaj napisati o njem, ker je bil v resnici izreden značaj, vseskozi katoličan, dika slovenstva.

Bil je mož vere, da mu misel na Boga ni nikoli za hip ugasnila. Lepe stare navade, ki so bile med Slovenci od nekdaj doma "Pod vernim krovom", so mu bile življenje. Molitev ga je spremljala od jutra do večera in dostikrat še v pozno noč. Da je morala biti v hiši jutranja in večerna molitev, pred jedjo in po jedi, ob angelskem zvonjenju in tako dalje, se je razumelo samo po sebi. Dvanajst otrok nas je bilo, še na misel nam ni prišlo, da bi se kdo izmikal, kadar je oče dvignil roko za križ.

Pa je šel križ z njim tudi na delo. Preden je vole pognal, je tla pred njimi z bičevnikom prekrižal. Ko je grablje ali lopato nasajal, je vrezal križ v ročaj. Spomnim se, da sem ga po otročje vprašal: Ata, zakaj pa to?

"Da bi delo dober tek imelo", je bil njegov odgovor.

Ko smo bili še prav majhni, smo po vsaki jedi pod njegovem bistrim očesom sklepali roke in se zahvaljevali: Čast Bogcu!

V prostem času je — ljubitelj knjig — veliko čital in se sam izobraževal. Slovenska knjiga — njegovo drugo življenje! Iz nje si je od svoje mladosti nabiral slovenskega navdušenja. Globoko je ljubil svoj narod in bil ponosen nanj. Niti ob času fašitičnega strahovladja ni klonil. Ob volitvah je hodil ponoči po ulicah in z belo barvo pisal po zidovih: VOLI BELO! OSTANI ZVEST SVOJEMU NARODU!

Zaradi svoje narodne zavednosti je moral veliko trpeti. Tujcu, ki se je šopiril po naši zemlji, se pa ni vdal. Črni zloglasni "duce" pa le ni odnesel iz Tater pri Trstu enega samega glasu!

Predolgo bi bilo opisovati očetovo drzno akcijo v dneh laškega razpada. Vendar naj jo na kratko omenim. Laška bridaga se je vračala skozi Tatre iz Hrvaške. Orožja še ni hotela odložiti. V vojašnici na Tatrah je bila, kakor so jo takrat imenovali, "slovenska vojska". Bilo je 40 partizanov, ljudstvo jim je reklo "prteži". Zbali so se laške brigade z izgovorom: Kaj bo nas 40 proti 8,000! In so se umaknili v gozd.

Moj očka zgrabi staro puško, si nadene vojaško čepico s slovensko zastavico na čelu in vzklikne: "Ne, ne bom ji pustil skozi!"

Postavil se je za vogal stare hiše in čakal. Ko prikorakajo prvi Lahi, je zakričal po laško:

"Stoj! Imamo ukaz od slovenske komande, da vas ustavimo in razorožimo. Odložite orožje takoj, če ne bo tu bitka, zakaj obkroženi ste od vseh strani."

Lahi posedejo ob cesti in čakajo na ukaz svojega poveljnika. Kar šest visokih laških častnikov stopi naprej. Očka jim ponovi svoj ultimatum in puško drži naperjeno proti njim.

"Oči sem pa le imel uprte na glavna dva na konjih, nič nisem mogel vedeti, kaj se bo zgodilo", nam je očka pravil pozneje.

Po nekaj trenutkih posvetovanja s tovariši je glavni Lah na konju položil roko na samokres in nekako čudno otresal z glavo. Tedaj je očka sprožil puško in dva strela sta zagrmela med Lahe. Učinek je bil popoln. Hrabrim ducejevim vojakom je začelo kar samo od sebe padati orožje iz rok. Bilo ga je kakih 20 velikih kupov. Ko so se potem Lahi brez orožja pomikali naprej, so se ozirali na vse strani, kje bi mogla biti tista "slovenska vojska. "Nikjer je niso videli, odšli so pa le.

Po odhodu Lahov so se vrnili iz gozda "prteži" in dva dni odvažali odloženo laško orožje v razna skrivališča. Ljudje so se jim smejali. Njihov glavar je prišel k mojemu očku in rekel:

"Jože, škoda, da nisi malo mlajši. Ti bi bil dober naš vojak!"

"Koga?" je odgovoril očka. "Če bi bil jaz v vaših letih in imel toliko mož s seboj kot jih imate vi, bi bila naša Slovenija danes svobodna in srečna. Tako se pa bojim, da bo po tej vojni še bolj razdejana in zasužnjena".

Slutnje mojega očka so se izpolnile. Ljudje na Tatrah in okolici se pa še danes pogovarjajo o tem dogodku.

Še nekaj moram povedati. Moj očka je bil posebno ponosen na "svoj" zvonik, ki ga je dal postaviti pred tatrsko cerkvijo, ko je bil v svojih mlajših letih za župana. Ko sem bil še otrok, mi je s posebnim veseljem kazal ta zvonik in zadovoljen dejal:

"Vidiš, nekaj sem pa le naredil za čast božjo".

In sedaj so mu zvonovi iz tega zvonika zapeli zadnji pozdrav in mu izkazali čast ob njegovem odhodu iz solzne doline. Njihovi ubrani glasovi, ki so ga tolikokrat poklicali k molitvi, so ga sedaj pospremili k zadnjemu počitku. Zbogom, moj ljubi očka! Tvoj duh in spomin nate bo vedno ostal v naših srcih! Vživaj Boga in Njegov večni mir!

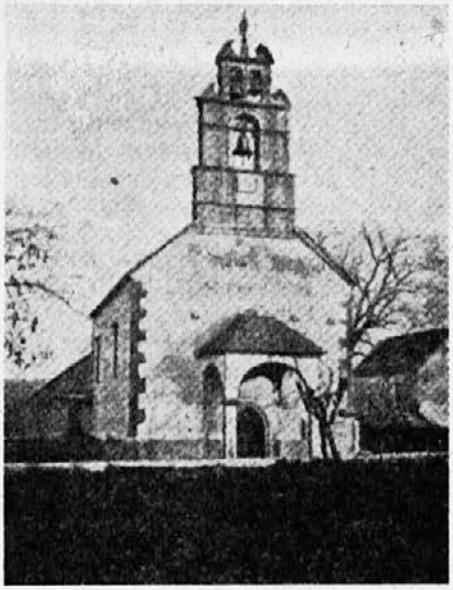

SVETI PAVEL POJASNJUJE

Pa poreče kdo: "Kako vstajajo mrtvi? S kakšnim telesom pridejo?"

Nespametni! Kar ti seješ, ne oživi, če prej ne umrje.

(Seme ne vzkali, če v zemlji ne razpade. Tudi človeško telo bo razpadlo, preden bo vstalo.)

Ir kar seješ: ne seješ telesa, ki bo nastalo, (poveličano telo bo popolnejše, tudi rastlina je popolnejša od semena, iz katerega vzklije) ampak (seješ) golo zrno, na primer pšenično ali katero drugo. Bog pa mu daje telo, kakor je hotel, in sicer vsakemu izmed semen lastno telo.

Ni vsako meso (telo) isto meso, ampak je drugo pri ljudeh, drugo pa meso pri živini; drugo je ptičje meso, drugo pa ribje. Tudi so nebesna telesa in zemeljska telesa. Toda drug je sijaj nebesnih in drug sijaj zemeljskih. Drug je sijaj sonca in drug sijaj meseca in drug sijaj zvezd; kajti zvezda se od zvezde razločuje po sijaju.

Tako je tudi z vstajenjem mrtvih. Seje se v minljivosti, vstaja v neminljivosti. Seje se v nečasti, vstaja v časti. Seje se v slabosti, vstaja v moči. Seje se čutno telo, vstaja duhovno telo, (ki ga bo oživljal poveličani duh.)

Bodite torej, ljubi bratje moji, stanovitni, neomahljivi in vedno odlični v delu Gospodovem, ker veste, da vaš trud ni prazen v Gospodu. (Iz 1. pisma Korinčanom.)

MOLITVENIKI

Pri MISLIH lahko naročite sledeče molitvenike:

V BOŽJI HRAM, preprosto vezano, 10 šil.

DOBRI PASTIR, zlata obreza, velike črke, £ 1-0-0.

VEČNO ŽIVLJENJE, preprosta vezava 1-0-0, boljša vezava £ 1-6-0.

MALI MISAL, nedeljske maše z evangeliji itd. £ 2-0-0.

KRISTUS KRALJUJ, zlata obreza, krasna vezava, zelo pripravna žepna oblika. 1-5-0.

MAŠNA KNJIGA. Novo, pomnoženo izdanje molitvenika "Kristus Kraljuj" **z evangeliji in listi vseh nedelj in praznikov.** Zlata obreza, krasna močna vezava. 1-10-0.

SVETO PISMO

I. EVANGELIJI IN DELA APOSTOLOV 10 šil.
II. LISTI IN SKRIVNO RAZODETJE .... 10 šil.

NADALNJI DAROVI V TISKOVNI SKLAD

£ 3-0-0: Frances Jakšetič;

£ 2-0-0: Vid Stariha, Filip Cimprič, Heda Stanojkovič, N. Vampec;

£ 1-0-0: Ludvik Telban, Karl Dolenc, Iva Drčar, Alojz Valenčič, Rok Baričič, Jože Janežić, Lojze Ceglar, Milan Iskra, Jože Logar, Roman Šajina, Daniel Sinigoj, Marija Kresevich;

Šil. 10: Štefanija Farrugia, Rozalija Veenstra, Jože Žele, Janez Šmit, Franc Žičkar, Sr. Albert Škerlj.

Prisrčna hvala vsem in Bog daj mnogo posnemalcev!

SOVJETIJA IN KITAJSKA

Tone Bregar, N.S.W.

V SEPTEMBRU 1958 JE BIL na obisku v Moskvi znani Amerikanec Adlai Stevenson. Pogovor je nanesel na Kitajce. Nekdo je pripomnil:

"Kitajci so ponosni na to, da jih je 600 milijonov in več. Trkajo se na prsi, češ da sta Amerika in Anglija v primeri s Kitajsko pravi pritlikavki."

"To je res", je odgovoril Stevenson. "Ampak tudi vi Rusi ste pritlikavci v primeri s Kitajsko. Že danes pridejo na enega Rusa trije Kitajci. Čez 50 let bo že vsaj pet Kitajcev na enega Rusa. Tako hitro se kitajski narod množi."

Naj tu pripomnim: Kitajski komunisti se ne poganjajo za porodno kontrolo med svojim narodom. Sprva so se baje tudi oni navduševali za to, kar so sprejele na primer Japonska, Indija in — Jugoslavija...

Na Stevensonovo pripombo je dejal eden sovjetskih oblastnikov:

"Saj to je tisto! Če pojde tako naprej, bo leta 2000 Kitajcev ena cela milijarda. To je eden razlogov, zakaj moramo Rusi misliti na omiljenje napetih odnosov med Sovjetijo in Zapadom, posebno Ameriko."

Stovenson je razumel... Zato se ni čudil, da je Hruščev tako silil v Ameriko. Še manj se je čudil, da se je Hruščev ob letošnjem obisku v Ameriki delal tako nepričakovano miroljubnega. Pri vsem svojem govorjenju je imel v mislih — Kitajsko, dasi je ni glasno omenjal. Milijarda Kitajcev — tik ob tako na široko raztegnjeni meji Sovjetije!

Med Moskvo in Pekingom vladajo sicer precej prisrčni odnosi, vsaj pred svetom. Vendar se Sovjetija zaveda, da mora biti budno na straži, sicer ji Peking utegne čez noč zrasti čez glavo. Ne bi pa mogla biti na straži, če bi morala naprej in naprej posvečati čas in energijo napetim odnosom med seboj in Zahodom. Odtod toliko poudarjanja zadnje čase, da mora priti hočeš nočeš do miroljubne koeksistence — do mirnega in celo prijateljskega sožitja med Vzhodom in Zahodom.

Kitajska je Sovjetiji nevarna, kot že nakazano, zavoljo tolikega števila Kitajcev. Kakor nedavno Nemci, gledajo že danes in bodo še bolj gledali Kitajci v bodočnosti, kje je in bo njihov "Lebensraum". Silili bodo navzgor — proti Sovjetiji, kjer je še veliko neobljudene zemlje. (Seveda tudi navzdol, vse do Avstralije — ur.) Sovjetija čuti bolj ko kdaj v preteklosti, da ji je pred vrati — "rumena nevarnost".

Druga nevarnost, prav tako izvirajoča iz ogromnega števila Kitajcev, je v tem, da kitajski komunisti lahko vprežejo sto mišičastih rok v delo, ki bi ga kje drugje opravil stroj. Zato se ne ravnajo po načelu "čistega" marksizma, da je najprej treba kako deželo industrializirati, potem šele komunizirati. Mao je Kitajsko podvrgel komunizmu s kmeti, ne z delavskimi proletarci, ki jih Kitajska ni imela. S človeškim materialom ni varčeval. Saj je nekoč celo zamahnil z roko, ko so svarili pred atomsko vojno:

"E, kaj! Čeprav nas pade 300 milijonov, še zmerom nas bo ostalo več ko toliko..."

Posebne skrbi povzroča Hruščevu in Sovjetom dejstvo, da je Mao prehitel Sovjetijo z uvedbo "totalnega" komunizma z ustanovitvijo ogromnih "komun", ki so vso Kitajsko spremenile v delavska taborišča in do kraja vse podržavila. Moški zase, ženske zase, otroci zase. Nihče naj bi ne bil več "privatnik", nihče naj bi ne imel nič svojega, celo plače za delo naj bi odpadle. Kar kdo potrebuje za življenje, itak dobi od države, čemu mu bo denar?

Zdelo se je, da je kitajski komunizem na najboljši poti za dosego tega cilja. Vendar so nastale težave in Hruščev je lahko očital, češ: Ali vam nisem pravil? Ste ga že polomili in ga boste še, če boste silili po svoje naprej in skušali prehiteti Sovjetijo, ki mora biti vsemu vsetovnemu komunizmu voditeljica in zgled!

In so res nekaj odnehali in popustili. Mao je moral dati besedo drugim tovarišem — vsaj zaenkrat. Hruščev mora pa biti budno na straži, da bo še in še lahko pokazal Kitajcem, kje so ga kaj polomili, in jih skušal držati pod kontrolo.

Kako dolgo bo žel uspehe, bo pokazala bodočnost.

NOCOJ

bi Ti rada svečo prižgala,
nocoj, prav nocoj,
če bi vedela, kje ležiš.

Nocoj bi Ti rada
gomile prst razrahljala,
če bi vedela, kje spiš.

Nocoj bi Te rada
tiho vprašala: Zakaj —
si prelil svojo kri?

Heda.

Z Vseh Vetrov

BENETKE so v nevarnosti pred — "zobom časa". Dolga stoletja so držali stebri iz kraških hrastov, ki nosijo mesto in ga drže nad vodo. Zadnje čase začenjajo podlegati trohljivosti. Pa to še ni vse. Tudi kamen, ki sestavlja stavbe na koleh, palače in spomenike, se je začel drobiti v prah. Baje povzročajo to razpadanje svetlobni žarki. Neki Poljak sicer upa, da bo ustavil to drobljenje z električnim tokom, ni pa še dognano. Beneški župan kliče na pomoč ves svet, naj se zavzame s primerno velikopotezno akcijo za rešitev Benetk, ki so pač res nekaj edinstvenega in bi jih bilo škoda, če se lepega dne zvrnejo v morje.

DUHOVNIKE-DELAVCE je sedanji papež Janez XIII. Francozom odsvetoval, če jih ni naravnost prepovedal. Po vojni je šlo veliko duhovnikov v tovarne, da bi vsaj tako bili v stikih z delavstvom, ki se za cerkev in Boga ne meni. Sprva so delali po ves dan, ob večerih so zbirali delavce, jih učili in jim maševali. Poskus se ni kaj prida obnesel. Pozneje je Pij XII. dal nova navodila. Samo po nekaj ur na dan naj bi duhovniki delali v tovarnah, ostali čas uporabili za osebno pobožnost in dušno pastirstvo. Pa tudi ta uredba ni mogla obstati v splošno zadovoljnost. Francoski škofje so razložili težave sv. Očetu in ga vprašali za svét. Njegovo mnenje je, da bo treba priznati: Ta poskus se ni obnesel. Tovarniško delo za duhovnika le ni primerna zaposlitev. Ali bi nikakor ne mogli najti apostolov med laiki, vprašuje papež.

DELAVSKE UNIJE v Avstraliji smejo svojim članom nalagati davek, ki gre v poseben sklad za podpiranje politične stranke (A.L.P.) in njenih uradov. Tako je odločilo višje sodišče. Tako je zdaj organiziran delavec prisiljen podpirati stranko, ki morda ni njen član in je sploh ne mara. Po eni strani je odločba višjega sodišča razumljiva. Saj delavske unije potrebujejo pomoč politične stranke, če hočejo za svoje članstvo doseči večjih ugodnosti. Drugače jim ne ostane nič drugega kot štrajk, kadar se jim pravice kratijo. Na drugi strani se je pa bati, da bodo prej sli slej tiste delavske unije, ki so pod kontrolo komunistov, lepega dne predpisale poseben davek v prid komunistični stranki in se bodo tudi sklicevale na odločbo višjega sodišča. Podoba je, da odločba višjega sodišča ni zadnja beseda v tej zadevi. Bodo morali stvar razmisliti še tudi parlamenti v Canberri in v glavnih mestih poedinih držav.

"PAX ROMANA" je svetovna (mirovna) organizacija katoliških dijakov in drugih izobražencev. Vsako leto ima nekje svoje svetovno zborovanje, ki v naših časih pač služi tudi kot protiutež komunističnim mladinskim "mirovnim" zborovanjem. Letos se bo Pax Romana sešla na Filipinih in je to prvič, da bo imela svoje letno zborovanje izven Evrope. Udeležence pričakujejo iz 120 dežel, seveda tudi iz Avstralije. Pax Romana uživa popolno zaupanje pri Sveti Stolici in tudi Združeni Narodi so ji priznali posvetovalni glas v svojem Socialnem odseku.

ENA ČETRTINA ŠOLARJEV v Avstraliji pohaja privatne šole, zlasti katoliške, ne pa državnih. Starši, ki ne pošiljajo svojih otrok v državne šole, prihranijo državi na leto nad 11 milijonov funtov. To je rečeno samo za državo N.S.W., kar tudi sama izrecno priznava. In vendar ne dobe katoliške šole niti penija od države, za vse vzdrževanje morajo skrbeti starši sami. Šolanje je pa vedno dražje. Pred 15 leti je državo stalo izšolanje enega otroka dobrih 17 funtov, danes stane 70! In vendar država mirno pusti, da katoliški starši plačujejo davek za državne šole, ki nimajo od njih nič, za svoje otroke morajo pa vzdrževati posebne šole. Sydneyski tednik THE CATHOLIC WEEKLY je zapisal: Nedržavne šole prihajajo v resno krizo. Če država ostane trdovratna, bo prišlo do tega, da bodo te šole zaprle svoja vrata in najmanj 200,000 otrok bo morala sprejeti država, ki ima že zdaj svoje šole prenatrpane. Kam bo z njimi? Ali bi ne bilo bolj pametno, da bi država od svojih 47 milijonov funtov, ki jih je v svoj proračun postavila za vzdrževanje svojih šol, nekaj milijonov dala katoliškim šolam, pa bi bila zadeva rešena?

VREME POD KONTROLO, takorekoč na "gumbe". Znanstveniki napovedujejo ta uspeh v bližnji bodočnosti. V neki centrali bodo pritiskali na gumbe in dež bo nehal, sonce bo sijalo, vročina, suša. Ali pa obratno. Tako kot tisti verzi o sv. Matiju: Če ga ni, ga pa nar'di. In to ne samo v omejenih pokrajinah, kar po vsem svetu bodo lahko iz ene centrale kontrolirali vreme. Dobro bo to, če se bodo ljudje in z njimi države po svetu prijateljsko dogovorile, kakšni "gumbi" naj pridejo v poštev. Ker baje ne bo več nobene vojne, bo to mogoče, kali? Morda res, ampak še Bog, dokler ima vreme pod svojo komando, ne more vsem ustreči. Znanstveniki dostavljajo: Če bosta dve državi v sovraštvu, bo lahko ena drugi namesto vojne "napovedala" sušo in jo bo v doglednem času spremnila v puščavo...

SLOVENE DOM PTY. LTD.

Tel.: UW 1720

Reg. Office:
170 Canterbury Road,
Canterbury, N. S. W.

Dragi rojak in rojakinja!

Gotovo Vama je znano, da je bila na pobudo Slovenskega društva (Sydney) ustanovljena delniška družba z imenom "Slovene Dom Pty. Ltd." Prvotni namen družbe je bil, kupiti zgradbo na 121 Queen Street Wollahra, *v kateri je bilo tri leta zbirališče Slovencev v Sydneyu in okolici. V dobri veri, da bo ta hiša v letu 1959. prodana Slovencem, smo v njo vložili veliko potameznih in skupnih žrtev v obliki prostovoljnega dela in denarja. Žal je danes za nas vse to izgubljeno, ker so se lastniki odločili, uporabiti zgradbo v druge svrhe in so jo zato umaknili s prodaje. Slovensko društvo ter z njim vsi rojaki, ki so pri organizacijskem in kulturnem delu sodelovali, so se skoro čez noč znašli na cesti.*

m bi nam bil da res v čast

Director
Slovene Dom Pty. Ltd.

MOJA IZJAVA V ZVEZI Z GORNJIM PISMOM

PREDSEDNIK SLOVENSKEGA DRUŠTVA (Sydney) ima že dolge mesece v rokah mojo pismeno izjavo, da sem pripravljen v MISLIH objaavljati agitacijo za zbiranje fonda v prid Slovenskemu domu, če bi se SLOVENE DOM PTY. LTD. odločil za nakup druge hiše, ne tiste na naslovu 121 Queen St., Woollahra.

Doslej sicer nisem bil naprošen, da objavim kak poziv, toda moja obljuba še velja — **zato jako jako jako nerad tipkam** pričujoče vrstice. Nikakor ne želim zavreti akcije, ki jo ima v načrtu SLOVENE DOM PTY. LTD., ne morem pa molčati na trditve v gornjih stavkih iz pisma, ki kroži med rojaki v Sydneyu in verjetno tudi drugod.

Izrečene so nečedne obdolžitve na račun "lastnikov" hiše na 121 Queen St., Woollahra. Lastnica hiše je, kot znano, sydneyska nadškofija, ki jo predstavlja Eminenca kardinal Gilroy. Gornji stavki mečejo kaj čudno senco na g. kardinala. Jasno je, da na to ne morem molčati. Dokler sem bil tarča jaz, sem marsikaj prezrl, ko je postal tarča g. kardinal, mora biti pojasnilo. Da ne bom predolg, naj pride odgovor samo na debelo netočnost v zadnjem stavku iz zgoraj nevedenega odlomka v pismu.

1. Leto in pol so imeli hiši v najemu **trije slovenski privatniki,** nikoli Slov. društvo. Od teh treh je bilo odvisno, kaj in koga imajo v hiši.

2. Ob novem letu 1959 so obnovili kontrakt za 6 mesecev, to je do konca **junija 1959.**

3. Ko je g. kardinal odločil, da se hiša vsaj letos še ne bo prodala, ampak bo na uporabo znanemu Catholic Immigration odboru, je pisal onim trem gospodom **(ne društvu!)** in jih **prosil** ("you are requested"), naj prepuste najem hiše katoliškemu odboru z dnem 1. **avgusta 1959.**

4. Slov. društva g. kardinal ni omenil. Ker imigracijski odbor ni mogel računati s tem, da bo takoj napolnil hišo z novodošlimi begunci, je imelo društvo vso priložnost, pogajati se za podaljšano uporabo nekih prostorov v hiši. Samo nekoliko pameti je bilo treba. Očividno je kat. immigr. odbor nekaj takega pričakoval, zato ni silil na prevzem hiše s 1. julijem, ampak je predlagal g. kardinalu, naj jim da **en mesec več.**

5. Na veliko začudenje kat. imigr. odbora je pa načelnik one trojice, ki je imela hišo v najemu, že dne 7. **julija** izjavil Rev. Tierneyu, **da ne bodo čakali** do konca julija, ampak mu hišo **takoj** prepuste. To se je zgodilo v petek 10. **julija** zvečer in prav tisto uro **so vzeli s seboj tudi Slovensko društvo.**

6. Taka je torej "krivda" g. kardinala, da se

je "Slovensko društvo in vsi rojaki, ki... SKORO ČEZ NOČ ZNAŠLI NA CESTI", kakor ugotavlja pismo. Da, niti ni bilo "čez noč", zgodilo se je, preden je nastopila noč, toda — po čigavi krivdi? Zakaj se je **onim trem** tako mudilo, ko so imeli črno na belem od g. kardinala do konca julija, pa še to samo "requested"? Zakaj je bilo treba **vzeti s seboj takoj tudi Slovensko društvo**, ko so že sami preuranjeno odstopili "tenancy", saj društvu g. kardinal niti svojega "requested" ni poslal?

Toliko! Upam, da enkrat za vselej. V vašo lastno korist vam svetujem, gospoda, prenehajte s temi otročarijami! **Še manj prijetno branje bo, če** boste skušali izzvati javno razpravljanje še o drugih netočnostih, ki jih izražajo trditve v Vašem pismu!

P. Bernard Ambrožič OFM
slovenski kaplan v Avstraliji

NEW SOUTH WALES

Mona Vale. — MISLI so lep slovenski list. Iz njega diha domačnost, preprostost, pomladna sapa od doma. Vsak mesec, ko ga dobim, se mi zdi kakor pozdrav iz naših krajev. Prav iz srca se ga razveselim, kadar ga najdem v poštnem nabiralniku. Edino nad tem včasih godrnjam, da sem prehitro pri koncu z branjem. Seveda pa to ni urednikova krivda — premalo sodelujemo in premalo agitiramo za list. Vedno rada čitam KOTIČEK in moram čestitati Slavku in Slavici za tako vztrajno dopisovanje. Očku pa sožalje ob izgubi očeta! Tudi sem bila vesela, ko sem videla, da je prispevala zanimivost Štolfova Lilijca. Je talentirana punčka. Le še kaj takega, Lilijca! Rada bi pa brala tudi kaj o tem, kako se je obnesla slikarska izložba našega umetnika Rapotca. Morda bi nam ga Saša Lajevčeva kaj napisala? Končno pa lep pozdrav vsem, ki se zanimate za list MISLI. — **Heda Stanojkovič.**

New Castle. — Kot vidite, pišem danes iz drugega kraja, ne od tam kot zadnjič. Potujem. Danes tukaj, jutri tam. MISLI za oktober sem videl pri znancih. Ne morem še reči, če je tista humoreska, ki ste jo začeli na moj poziv, vredna desetaka. Vidi se, da sem urednika našel nepripravljenega. Nekaj smeha se obeta, prav veliko pa dozdaj še ne. Zato pošiljam za sedaj v SKLAD lista samo 2 funta. To niti ni za plačilo smeha, ki naj bi ga mi humoreska izvabila. Samo zato, ker vidim, da ste se potrudili. Tudi to je nekaj vredno. Ne vem, kako dolga bo humoreska, vsak mesec sproti jo bom presodil in nazadnje bomo videli, če dobite desetak ali ne. Kdo jo je spisal, bi pa lahko povedali, se mi zdi — razen če jo je v naglici vrgel na papir — urednik sam... — Vdani **Vampec.**

Rockdale: — Dragi p. Bernard: — Oni dan se je ustavil pri meni mlad rojak iz Matravilla in mi povedal, da so amerikanski Slovenci med seboj nabrali 3000 funtov, ali pa morda dolarjev, to sem pozabil vprašati, za Slovenski dom v Sydneyu. Poslali so denar Vam, Vi ste ga pa skrili in ga dajete za MISLI. Zato so se naenkrat MISLI tako zdebelile. To mu je pravil neki novičar iz Ljubljane, je rekel. Jaz se čudim, zakaj tega nič ne omenite v MISLIH. Ali ameriški Slovenci ne zaslužijo nekoliko zahvale? Kaj pravite? — **Naročnik.**

Odgovor: Prav gotovo zaslužijo zahvalo, pa še veliko. Toda jaz nisem doslej nič vedel o tem in se na vso moč čudim, kam se je tisti denar zataknil. In če so za Dom nabirali, zakaj niso poslali tistim, ki za Dom zbirajo? To zadevo morajo preiskati tisti, ki to "novico" raznašajo. Bo stvar vsekako zanimiva. Če pa meni pade toliko denarja v krempeljce, bom pa pošiljal jako "debele" MISLI ljudem toliko let zastonj, kolikor bo denarja. Raznašalci te novice bodo dobivali celo po PET izvodov na mesec. Na korajžo! — Ur.

Fairfield. — Naj se tudi jaz malo oglasim s kratkim dopisom. Želim pozdraviti dobrodelno ustanovo KARITAS. Poznam to ustanovo že 12 let in več. V Avstriji smo bili mnogi Slovenci deležni njene podpore. Sedaj v Avstraliji pa želim biti podpornica te dobre in človekoljubne ustanove. Pozdravljam tudi vse romarje, ki bodo obiskali naš Fairfield v nedeljo 18. oktobra. — **Karla Twrdy.**

IGRALSKA SKUPINA "KARITAS"

vabi

na svoj prvi nastop z burko

TRIJE VAŠKI SVETNIKI

Poslovenil I. Cesar

KDAJ: v soboto 28. novembra ob 7. zvečer.

KJE: v dvorani St. Francis cerkve, Paddington.

(Vhod z Oxford St., 20. tramvajski stop)

Po končani igri zabava s plesom.

"ČRNI" KRST PRI MOHORJEVI V CELOVCU

Zdravko Reven, Belgija

Z veseljem objavljamo poročilo, ki ga je nalašč za MISLI napisal in poslal izseljenski duhovnik med Slovenci v Belgiji. Sam navdušen za Korotan in veliko delo Mohorjeve, želi tudi nas navdušiti. Ne zakrknimo svojih src! Ur.

PRETEKLI TEDEN SEM SE OGLASIL v Celovcu v Mohorjevi hiši. Še vedno imajo zidarje, pleskarje, mizarje in podobne može v svoji hiši. Dijaški dom, ki ga vzdržuje Mohorjeva, je bilo treba povečati, ker se je zopet letos javilo lepo število novih srednješolcev za celovško slovensko gimnazijo. Večina fantov bo letos stanovala na drugem koncu Celovca v preurejenem nekdanjem hotelu Himmlinger in sicer pod vodstvom zalezijanca dr. Cigana. Tudi deklet je več kot lani in za te so preuredili prostore v centralni Mohorjevi hiši pod pritličjem. Tam so tri lepe jedilnice, kuhinja, sprejemnica in govorilnica za dijake in njihove starše. Za dijakinje materinsko skrbe šolske sestre.

Vse to nima še nobene zveze s "črnim krstom", povem le zato, da boste vedeli, kakšno je vzdušje v Celovcu. Mladi dijaki in dijakinje nasmejanih obrazov in ponosnih pogledov dajejo kljub vsem šikanam nemčurjev in nacistov današnji Koroški poseben značaj — vesel in upapoln.

Da zmore Mohorjeva vse to finančno breme, jo domala zasluga njene tiskarne, iz katere prihajajo nove in nove knjige, ki jih (ne brez težave...) zamenjuje z denarjem. In zdaj smo že korak bliže "črnega krsta'....

V Mohorjevi tiskarni so letos obnovili starodavni obred črne umetnosti iz 16. stoletja. Sami boste sprevideli, da ne gre za drugega kot za nekoliko kruto šalo, drugače pa nič hudega. Mohorjeva je opustila ta "obred" pred 50 leti, zdaj ga je spet oživila. Pa naj že povem, kaj je bilo:

Tiskarski vajenec (škoda, da imena ne vem) je dozorel za stavca. Da bi si bolje zapomnil dan svojega vstopa med mojstre, ne sme zadostovati kakšna diploma, morajo biti "ceremonije". Kakšne le? Napolnili so z vodo veliko kad do vrha, vanjo pa potopili novopečenega stavca. Branil se je, kar se je dalo, pa veliko se ni dalo, ker so ga držale številne močne roke. Ko je ves moker končno smel spet na suho, je krepak glas oznanil njegovo promocijo. Tak je bil torej ta "črni krst". Videlo se je, da je tudi "slavljenec današnji" užival to šalo z najboljšo voljo.

Zdaj je treba povedati, da boste letošnji Mohorjani tudi vsak zase uživali sadove tega "črnega krsta". Novi stavec namreč prav mojstersko stavi vsebino knjig, ki jih boste dobili tja za novo leto kot "knjižni dar" Mohorjeve. In ko boste brali, ne pozabite misliti na slovenske dijake in dijakinje v Mohorjevi hiši in na mladega mojstra, ki je moral skozi "črni krst", da boste mogli knjige dobiti in brati!

Morda ste že slišali, kakšne knjige se pripravljajo za vas. Mohorski DELEDAR, seveda! Ta je na prvem mestu. Takoj vam pove, da je 1960 prestopno leto. Malo sem povohal v notranjost Koledarja in videl, da ima zelo različno in pestro vsebino. Potem VEČERNICE! Mauserjeva povest: **Ura s kukavico**! Že naslov mika. Prerokovali so mi, da bo marsikdo prebdel noč ob tej knjigi, tako lepa je njena povest. Druga povest: **Zvesta srca**, je prevedena iz nemščine, prav tako dolga kot Mauserjeva, če pa kaj manj mikavna, nisem hotel vprašati... Četrta knjiga: **Koroški Slovenci** (Erjavec), V. zvezek, je pa že dostiskana in samo čaka — na potovanje križem sveta.

Vse štiri knjige bodo prišle tudi k vam v Avstralijo in jih boste lahko kupili za EN FUNT vašega denarja. Ko mi je našteval g. dr. Hornboeck, kje in kdo so mohorski poverjeniki, je med drugim povedal:

"V Avstraliji je naš poverjenik č.g. dr. Ivan Mikula in smo mu za njegovo prizadevnost jako hvaležni. Tudi upamo, da bo tam doli vsako leto več odjemalcev, ker se počasi že postavljajo na noge."

Tiskali bodo pa tudi dve "mohorski" knjigi za doplačilo.

Neki France Turk, ki je pa pošten Slovenec in živi v domovini, je napisal knjigo LJUBO DOMA. Povest o veselju in žalosti v družini.

Slovenski duhovniki v Rimu so pa prevedli Ricciotov **Življenjepis Jezusa Kristusa**. Zgodovinsko delo, ki bo vsakemu bralcu zelo razširilo obzorje v vsakem pogledu.

Obe knjigi skupaj boste v Avstraliji dobili za en funt. Sezite tudi po teh dveh! In prejmite moj najlepši pozdrav, posebno pa g. dr. Mikula!

LEPOTICE OB NAŠIH DOMOVIH

Jože Maček

VEČKRAT MI JE ŽE KDO NAMIGNIL, naj bi kaj napisal v MISLIH o lepotičnem grmičevju, ki ga gojimo pred svojimi domovi. Ta naloga je silno zahtevna. Imamo namreč v Avstraliji na stotine vrst takega grmičja. Poleg tega je treba vedeti, da ni vsak grmič primeren za vsak kraj. Lahko prav dobro uspeva na primer v Victoriji, slabo se pa počuti v Queenslandu. In obratno.

Skušal bom nekaj povedati le o dveh vrstah (družinah) lepotičnega grmičja. Srečal sem jih v štirih državah. Zelo dobro uspevata in sta priljubljeni po raznih zasebnih vrtovih. Ena teh dveh vrst je domačinka v Avstraliji, druga priseljenka.

Domačinka

Melaleuka je domačinka. Slišal sem trditev, da so ji tudi ime dali avstralski črnci. To pa ne drži. Njeno ime izhaja iz grščine: "melas" pomeni črn, "levkos" pa bel. Ima namreč črno deblo in bele veje, čeprav to ne drži o vseh njenih vrstah.

Poznamo namreč 18 vrst melaleuk in bi jih lahko delili še po velikosti v grme in dvevesa, ki se včasih potegnejo v višino do 40 čevljev. Pa naj bo že drevo ali grm, oboje je olepševalnega značaja. Cvete v različnih in zelo razkošnih barvah.

Od omenjenih 18 vrst melaleuk bom malo več povedal o tistih, ki jih največkrat vidimo po naših vrtovih in parkih.

Melaleuka **hypericifolia** je precej visok grm, do kakih 12 čevljev. Cvete živordeče in cveti so dolgi do 5 cm.

M. **incana** je istotako visok grm, do 10 čevljev. Cvete svetlo rumeno. Cveti so cilindrasti, do 3 cm dolgi, klasom podobni.

M. **armilearis** zraste do 13 čevljev, zelo razkošen grm. Cvete belo in cveti so dolgi 7 cm.

M. **nesophila** je bolj drevo nego grm. Doseže višino do 35 čevljev. Cvete svetlordeče v zimskih mesecih. Skoro vse druge melaleuke cveto spomladi po par mesecev.

M. **fulgens** je grm, do 10 čevljev visok. Cvete temno rdeče.

M. **ericifolia** je nizko drevo, do 15 čevljev. Cvete svetlo rumeno v obliki klasa. Cveti so dolgi do 4 cm in ozki, komaj poldrug cm v premeru.

M. **stypheliodes** ali "prickly paper bark". Ta doseže celo preko 40 čevljev višine. Deblo je srebrno belo in mehko kot svila. Cvete mlečno belo. Cveti so kakor klasi in gosto porazdeljeni po vsem drevesu.

Vsa tu nevedna grmičja so zimzelena in ljubijo toplo klimo. Pri zasajanju ne smemo mešati zemlje z nikakim gnojem, pač pa bomo ustregli, če primešamo zemlji do 25% "humusa".

Priseljenka

Camellia je njeno ime. Poleg melaleuke povsod najbolj znana. Tudi to lepotico sem srečal v 4 državah in se je v vseh enako dobro počutila. Težko mi je reči, kakšna klima ji najbolj ugaja.

Camellia je prišla k nam iz Azije. Na zanod jo je prinesel v 17. stoletju — iz Kitajske ali Japonske — jezuit p. Jurij Jožef Kamel — "Camellius". Po njem je dobila ime.

Camellia cvete v zimskih mesecih od aprila do oktobra. Izkušeni vrtnarji trdijo, da lep vrt ne sme biti brez te lepotice. Anglija jo pozna že nad 200 let, enako drugod po Evropi, dandanes je pa postala še prav posebno priljubljena. To smem sklepati iz prijateljevega pisma, ki sem ga nedavno prejel iz Norveške. Pravi, da je na visokem severu sicer gojenje camellije podobno otroškemu vrtcu, a v bolj južnih krajih Evrope jo vidiš v vsem njenem razkošju.

Imenoslovje (nomenklatura) za razne zvrsti camellije ni enotno. Od dežele do dežele ji pravijo drugače. Strokovnjaki so dognali, da eni in isti vrsti dajejo po svetu kar šest imen. Zato moramo biti pri kupovanju camellije precej previdni, da res dobimi tisto, ki jo hočemo. Važno je, da kupujemo pri strokovnjaku, ki zna razložiti lastnosti vsake sadike.

Zdaj naj omenim nekaj vrst te lepotice:

Camellia Czar je najbolj poznana, vsaj v Avstraliji. Cvete svetlo rdeče. Botaniki mislijo, da jo je vzgojil vrtnar Neil Breslin v Melbournu, ki je umrl 1904. Doseže 6 čevljev višine.

C. **grandiflora alba** zraste do 8 čevljev in ima bel poln cvet.

C. **Lady Clare** cvete svetlo rdeče in jo je lahko zamenjati s camellijo Czar. Razlika je v cvetnem steblu: Czar ima svetlo rumena, Lady temno rumena stebelca.

C. **reticulata** doseže 30 čevljev višine in ima velike cvete.

Končno naj omenim, da camellia ljubi dopoldansko sonce. Pekočega sonca in žgočega vetra nima rada, to sem večkrat opazil. Zemlja zanjo naj ne bo premokra, le vlažna in ne preskopa s humusom.

Toliko naj za sedaj zadostuje o naših lepoticah. Kdor bi želel kaj več vedeti o lepotičnem grmičju, mi lahko piše na naslov: Agr. College, Dookie, Vic., pa bom z veseljem še kaj napisal.

IZ LOVČEVIH ZAPISKOV

Ivan Rudolf

JAZBEC POLIZANEC

V REBRI BLIZU CERKVICE SV. MIKLAVŽA pod Nanosom, nad dobravskimi njivami, si je jazbec uredil udobno in varno jazbino s štirimi in morda še več rovi.

Tam iznad nanoške Grmade je pokukala prva zarja. Jutranje sonce je za jazbeca posebna dobrota. Pred skrbno pometenim vhodom je ležal še ves v dremavici na trebuhu in si preganjal revmatizem, ki se mu je v zimskih mesecih vtihotapil v kosti. Čez čas se je prevalil na hrbet, da bi bil tudi shujšani trebušček deležen sončne gorkote. To so bili prav taki užitki, kot so užitki starih očancev, ki se kot kuščarji radi grejejo po sončnih zatišjih. Jazbec je zadovoljno godrnjal. Tedaj pa se je nenadoma stresel, se živčno popraskal po trebuhu, pod pazduho, po rebrih in potem še tu in tam. Bolhe so ob sončenju prav posebno sitne.

Zato se je tudi sunkovito povaljal po prašnih pometkih na obeh straneh ozko izlizanega vhoda v rov, dokler nadležni mrčes ni popustil. Zatem se je spet ulegel na hrbet, zaprl veke in prisluškoval kosjim požvižgom, drozgovemu ščebetanju in ščinkavčevi budnici.

Iz prijetne dremavice so ga zbudili rahli koraki. Čeprav je šentviški Ule komaj slišno lazil po travi, ga je jazbec že od daleč začutil. Z bliskovito gibčnostjo, ki bi mu jo človek nikoli ne prisodil, se je zravnal, ovohal ozračje na vse štiri strani, da se mu je črnobela glava obračala kot vrtiljak. Hitro se je preokrenil in izginil v rovu.

Kdo bi zaupal človeku? Minulo jesen, ko je ob mraku odhajal na dobravske koruzne njive, so ga nekoč sredi noči ob polni luni zalotili razjarjeni Dobravci s pol ducatom vaških pasjih razgrajačev. Še danes se s strahom spominja udarcev s trtnim količem, s katerim so mu skoraj strli hrbtenico. Toliko, da je ušel pasji nesnagi. Na srečo med pasjo zalego ni bilo krivonogega jazbečarja. Ta bi gotovo rinil za njim v jazbino.

Polno uro je čakal sredi jazbine, nato pa je le spet tvegal pot na dan. Žeja ga po soncu, po svetlobi. Po najdaljšem stranskem rovu, ki je vodil v globoko kotanjo, vso zaraščeno z akacijo in robidovjem, se je zlekel na svetlo. Tu je bil na varnem. Kljub temu pa je še dalje skrbno vohal na vse strani. V sosednjem grmičevju se je nad njim vreščavo jezil kos. Na široki sončni lisi se je iztegnil in obležal, kot da bi v njem ugasnilo življenje. Pri tem pa je skrbno lovil v pokončne uhlje sleherni, tudi najmanjši šum. Ko se je spet popraskal, ga je na novo ozmerjal kos in še mali neznatni kraljiček ga je ošteval. Lenobnež pa se za vse to ni zmenil. Tudi zajček, ki se je vračal z nočne paše, ga ni vznemiril. Čez čas pa je le z naglico odprl veke. Njegovo izurjeno uho je ujelo glasove, ki so krepko drezali po njegovem želodcu. Hlastno je vstal in odkoracal tja, od koder so prihajali tanki glasovi. Razril je rušo in našel v zemlji celo gnezdo rdečih, še golih poljskih miši. To je bil slasten jutranji prigrizek, ki pa je samo še povečal njegovo lakoto. Ril je dalje. Tudi debela mišja mamica je zginila med ostrimi zobmi. Po poti si je privoščil še nekaj polžev, ki so se vračali v zatišje pred sončnimi žarki, pa še nekaj deževnikov in zajetnih črvov. Ves ta zajtrk pa ni bil bogve kako obilen.

Na nadaljnem jutranjem sprehodu se ni čutil posebno varnega. V trenutku, ko je pospravljal mladega slepiča, se je z dobravskih njiv oglasilo pasje pozvanjanje, ki je pričalo, da je gospod Lipče s svojim Azorjem na lovskem urjenju. Nad vse naglo je jazbec priložil slepiču še nekaj slinarjev, nato pa hitro odcapljal nazaj proti brlogu. Pasji laež je za jazbeca najogabnejša stvar tega sveta. Tudi zaradi tega se je lansko pozno jesen preselil sem gor. Tam pod "hišico steno", kjer je domoval dve polni leti, ni bilo nikoli miru. Domači pasji bevskači iz Podboršta in Poreč, ki so spremljali pastirje na pašo, so naprestano stikali po grmičevju in se drli na vse pretege.

Njegove preselitve pa je bila kriva tudi nemarna zvitorepka, ki se je ob prvem jesenskem snežnem metežu na begu pred lovskimi psi vtihotapila v njegov lanski brlog. Tudi ta lisičja nesnaga mu je kot zoprn spomin obležala v želodcu. Takrat, v pozni jeseni, ko se mu je pod kožuhom nakopičila kar zavidanja vredna zaloga tolšče, do katere mu je pripomogla bogata koruzna letina,

je skrbno pripravljal jazbino za prezimovanje. Tri dohode je že povsem zadelal, ko je v glavni rov vdrla vsiljivka. Ni se prestrašil, saj je bil v najboljših letih in pri polni življenjski moči. Tudi zvitorepka, čeprav vsa sestradana, ni kazala napadalne bojevitosti.

Iz starega sovraštva do vsega pasjega rodu je jazbec ob prihodu lisice sicer godrnjal, gostoljubnost je namreč zoprna vsakemu samotarju, vendar ji vrat le ni pokazal. Zavedal se je tudi, da bi bilo uveljavljenje lastninskih pravic v tem trenutku bob ob steno. Vsiljivka se je zadrževala v rovu v spoštljivi razdalji od gospodarjevega ležišča sredi jazbine. Več kot polno uro je trajalo tiho sožitje. Nato pa se je polagoma prikradla v mirno jazbino živčna vojna.

Stara navada je, da prihajajo in odhajajo gospodarji domov in iz doma skozi glavna vrata. V glavnem rovu pa je ležala lisica, in ni kazala prav nobene pripravljenosti, da se zopet poslovi od gostoljubne strehe. Jazbec se je vzdignil, žejalo ga je po soncu in svežem zraku. Plazil se je po glavnem rovu proti izhodu. Nemadoma pa se je silovito prestrašil, bojazljivo je vohal, ves se je skrajšal in razširil. Pred njim sta žarela dva plamena lisičjih oči. Ni dolgo pomišljal; iz lojnic je spustil dokajšnjo porcijo smradu. Pa ni prav nič zaleglo. Lisici je smrad prav tako prijeten kot jazbecu sveža jutranja sapa. Jezno se je obrnil nazaj proti ležišču in se po stranskem rovu pririnil iz jazbine.

Ko se je pred sončnim zahodom spet vračal domov, mu je udaril v smrček neznosen lisičji smrad. Previdno se je približal svojemu ležišču. Na njem se je košatila vsiljivka. Vse naokoli je bilo pomazano, da sta finega polizanca stresali kar groza in užaljenost. Še enkrat je spustil proti lisičji nesnagi vso zalogo lojnic. Zvitorepka pa se je samo nesramno zarežala, mu pokazala vse svoje belo zabovje in zadirčno zarenčala. Seveda bi jazbec lahko ostal v kakem stranskem rovu, ali njegov rod ne trpi nesnage. V pravi jazbini vlada tak red in taka snaga, kot v najboljši meščanski hiši. Zato je bil kaj kmalu spet na planem. Spoznal je, da z lisičjo nesnažnostjo ne more uspešno tekmovati.

Z veliko jezo se je odpravil po nanoškem pobočju navzgor, proč od ljudi in psov. Tu na višini je našel votlino, ki je značilna za kraška tla. Če tu udariš s cepinom po še tako bujno razrasli ruši, ki bi le veščemu zbujala slutnje, da je zemlja najmanj meter globoka, bi jeklo cepina z zamolklim zvokom odgovarjalo, da ni tako. In vendar si je iznajdljivi in vztrajni rudar prav tu zgradil varen domek.

Tu je bilo jazbecu kar dobro. Hrane mu ni manjkalo in kar je bilo najvažnejše, tu je vladal mir. Sprva se je ponoči še vračal v svoja stara lovišča, polagoma pa se je navadil pohajati v nova, neznana področja, in jih raziskovati tudi čez dan. Pri tem je bil seveda skrajno previden, nikoli ni za dolgo zapuščal nove jazbine.

Današnji dan je bil za jazbeca srečen. Nekaj kuščaric in slepičev je našel po sončni rebri. Mišja gnezda so bila polna zaroda. Glasno je cmokal in godilo se mu je kot beraču pred krožnikom ženitovanjskih ostankov.

Nenadoma se je silovito prestrašil. Boječe je vohal na vse straani in spet sprožil naboj smrdljivega loja. Pred njim se je v grmovju nekaj prekopicnilo. Hitro se je potegnil nazaj in se zvlekel v gosto robidovje ter tu ostal kot prikovan. Zakoničil je uhlje, kajti to, kar se je v goščavi premetavalo in boječe cmerikalo, ni obetalo nobene nevarnosti. Previdno se je splazil bliže. Njegove oči so se iskrile. Smrček se je širil in ožil kot kovaški meh. Tedaj pa je skočil in zagrabil. Čeprav je mlada šoja, ki je zdrknila iz gnezda, še tako vekala, se otepala in frfotala, jo je jazbec z enim samim ugrizom umiril. To je bila poslastica! Šoja je bila debela kot polh. To je bilo vse kaj drugega kot rjavi hrošč, gliste, deževniki in podobni mrčes. Jazbec se je oblizoval, da se je daleč slišalo.

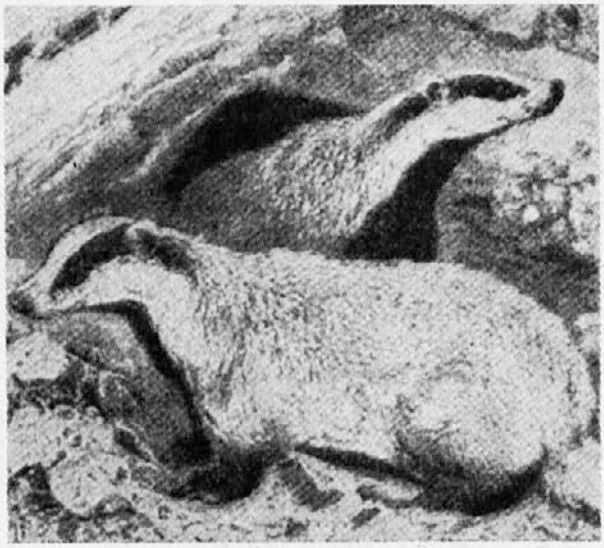

Dobro založen in pri najboljši volji je odtacal proti jazbini. Pred glavnim vhodom, ki je bil ves obrasel z robido in resjem, se je udobno zleknil na soncu. Sedaj je našel nekaj časa, da se temeljito očedi in obračuna z nadležnimi bolhami. Ko je bilo tudi to delo za silo končano, se je zvil v klobčič in udobno zadremal.

fant in dekle

Dr. Anton Trstenjak:
"MED LJUDMI"
Celje, 1954

Edinstveno prijateljstvo

ZA MLADEGA ČLOVEKA IMA LJUBEZEN svojevrsten čar. Doživlja jo kot nekaj, česar še nikoli pred njim ni nihče doživljal in nikoli ne bo.

To je zapeljivo in večkrat kar usodno. Vsak mlad človek je prepričan, da je "izjema" v stvarstvu. Vse, kar je bral ali mu je kdo o ljubezni povedal, vse je samo za druge, morda samo za nekdanje čase, za staromodne ljudi, pa morda še za slabiče in naivneže, zanj pa seveda ne velja.

Mad človek se ne zaveda, da se je prednikom, morda tudi njegovim staršem in neštetim milijonom človeških src pred njim prav tako godilo in se jim bo. Ne zaveda se, da je prav v tem svoje vrstna, edinstvena posebnost mlade ljubezni: prikazuje se v čaru in sijaju edinstvenosti. Kakor da ni bilo še nikoli kaj takega!

Nobena druga stvar se ne prikazuje v ti luči. Nobena iznajdba na področju tehnike in naravnoslovja — vse je mlademu človeku kot da je moralo tako priti. Noben učenjak prav za prav ni veleum, le on v svojih ljubezenskih doživetjih doživlja nekaj izrednega.

Zato mu ne morete zlepa nič dopovedati, da bi mu prihranili nepotrebne bolečine in razočaranja. Noben svarilen zgled nič ne pomaga. "Osnovne človečanske pravice" mu kratite, če mu rečete, da je za ljubezen še premlad. Ne razume, da mu privoščite vso lepoto in srečo mlade ljubezni, če ga svarite in mu skušate prihraniti razočaranje.

Deklice se rade veličajo: "Tako zvestega ni na svetu, kot je moj fant". Rečem ji: "Za koliko časa pa tega? Prejšnjega si imela le nekaj tednov." Ona: "Seveda, vi, vi ne verjamete, me ne razumete. "Pa ni dolgo po takem razgovoru, ko že prijoka: "Imeli ste prav, sva se že sprla, je že konec".

Kadar je človek zaljubljen — in to velja nič manj za stare kot za mlade — je zanešene pesniške volje. Njegova duša vriska in poje "kot bila bi pila kraški teran", pravi Oton Župančič. Zato se mu godi kakor petelinu: ko poje, zamiži. Tudi človek v ljubezni zapre oči, se vede kakor slepec, ki očitnih reči ne more ne videti ne priznati. Oči odpre šele, ko neha peti, ko ga ljubezen mine. Takrat je pa navadno že prepozno.

Radovednost življenja

Ima pa ljubezensko ali erotično nastrojenje še drugo lastnost, zaradi katere je prav tako in še bolj nevarno in zapeljivo. To je svojevrstna radovednost. Nikjer mlad človek ni tako čudno radoveden kot na tem področju. Povsod drugod se kmalu zadovolji z namigom, da so pač že drugi to in to ugotovili in dokazali. Na primer v naravoslovju se za dokaze naravoslovcev ne zanima. Kar mirno verjame, samo da ga zanaprej z njimi pri miru pustiš. Le pri osnovnih življenjskih odnosih: eros in seksus — ljubezen in spolnost le tu drugim nič ne verjame, tu mu noben dokaz nič ne zaleže, ker hoče vse sam videti, poizvedeti, poskusiti, kako je in če je res tako, kakor drugi pravijo.

Mlado dekle, ki jo je vrtinec življenja potegnil za seboj, je po bolezni zaradi odprave plodu zatarnala: "Tega je kriva samo moja radovednost. Toliko sem od vseh strani slišala, kako je to nekaj osrečujočega, pa sem mislila: zakaj ne bi poskusila še jaz? A sem hudo razočarana."

Drugo dekle je v samozavesti zatrjevalo, da je v zadevah spolnosti sama dovolj močna in ne čuti nevarnosti. Dodala je sicer, da je zelo radovedna, vendar se ji ni ničesar bati, bo že vedela, kje so meje. Da se je zmotila in da je naša razlaga "radovednosti" prava, nam je dokaz nezakonska hčerkica, ki jo je čez leto dni zibala. Njena radovednost v spolnih rečeh je bilo lokavo sredstvo, da je spolnost dosegla svoj cilj.

Pošteno, vsestransko izobraženo in dobro vzgojeno ter tudi dovolj staro dekle je imelo prijateljstvo s fantom, s katerim se je nameravala poročiti. Fant jo je pričel nagovarjati, naj bi popustila v svojem moralnem načelu, preden se poročita. Ona se ni dala pregovoriti. Začel ji je praviti, da je mogoče nenormalna, po vsej verjetnosti "manjvredna" ženska, zato ne bo za zakon, itd. To pa vendar ni majhna reč, kot izobraženko jo mora stvar le zanimati. Znal je vprašanje tako priostriti in ga v raznih oblikah ponavljati, da se je radovednost tudi v njej začela stopnjevati. Govoril ji je:

"Izobražen človek mora vendar nejasnosti odstraniti. Saj meni ni nič do tega, le radoveden sem. Ali ti nisi nič radovedna? Saj na stvari sami vendar ni nič, malo prej ali kasneje, saj je poroka že pred nama..."

Ker se je še obotavljala, je nadaljeval:

"Saj se to ne pravi popustiti svoji strasti in grešiti ali 'pasti', to je samo znanstven pregled lastnega življenja."

(Konec str. 25)

Izpod Triglava

V ŠKEDNJU pri Trstu so imel lep kulturni nastop slovenske in **grške** mladine. Na programu so bili grški narodni plesi in narodne pesmi, od slovenske strani pa pevski koncert naših narodnih. Pozdravni govor je imel msgr. dr. Ukmar v francoščini, grščini in slovenščini. Naslednji dan je bila v škedenjski cerkvi sv. maša za vse udeležence v bizantinskem obredu, ki v njem obhajajo božje službe katoliški Grki. Domačini so z velikim zanimanjem sledili obredom, ki jih doslej še niso videli. Grški gostje so pred slovesom povabili slovensko mladino na obisk v Grčijo.

NAD POL MILIJONA ljudi je v preteklem juliju, ko je sezona na višku, prekoračilo jugosl. — tržaško mejo na obe strani. Največ jih je bilo samo za "obmejni promet" s propustnicami, toda tudi s potnimi listi iz tujine jih je bilo na tisoče. Med temi so na prvem mestu Nemci, potem Avstrijci, Francozi, Angleži in Švicarji.

DESETLETNICO obstanka je praznovalo v Sloveniji duhovniško društvo sv. Cirila in Metoda. To je društvo, ki ga je hotela imeti komunistična vlada, da bi dobila duhovnike pod svojo kontrolo. Ljubljanski dnevnik "DELO" je ob tej priložnosti zelo proslavljal uspehe tega društva — in obenem uspehe vlade, ki jih ima s tem društvom. Poudaril je, da je polovica duhovnikov organizirana v društvu. Mi moramo vedeti, da je to društvo dvorezen meč, tako piše goriški Katoliški Glas. Na eni strani je jasno, da je društvo v rokah partije; na drugi strani pa le pomaga, da se nekoliko omili položaj Cerkve pod komunisti. Vatikan društva ne prepoveduje, prepušča presojo krajevnim škofom Dokler ni pritiska — in v Sloveniji ga vsaj dozdaj še ni — da bi morali duhovniki odpovedovati vdanost papežu in škofom, se ne zdi umestno, da bi cerkvena oblast članstvo v društvu prepovedala. Trpi ga in pazno spremlja njegovo delovanje. Društvo je izdalo nov molitvenik, ki mu je škof dal svoj Imprimatur. Verjetno bi molitvenik nikoli ne izšel, če bi društva ne bilo... Torej s tem društvom je tako: Nekaj je, nekaj ni...

EDVARD KOCBEK, znani pisatelj, pol kristjan, pol marksist, ne more izdati svojih knjig v Sloveniji. Zakaj ne, je povedal Josip Vidmar, vodilni mož v današnji slovenski literaturi: "... ker so Kocbekovi politični nazori v nasprotju s stremljenjem in hotenjem naše vojne minulosti, pa tudi sedanjosti." To se pravi — ?

SVETE VIŠARJE se modernizirajo. Dobile so električno razsvetljavo, ki je tudi v romarski cerkvi nadomestila "lampe". Ko bo dodelana še vzpenjača, bodo Višarje brez dvoma zaslovele na vse strani kot — imenitna izletniška točka. Z lahkoto se bo dalo priti gor, gori se ne bo treba ničemur odreči, užitek gorskega sveta pa tak! Ali bodo pa Višarje ostale tudi SVETE — božjepotna točka? Mnogi se boje, da bo romarski duh vzel konec, drugi pa dokazujejo prav nasprotno. Tudi drugod po svetu so se slavno znani romarski kraji modernizirali, pa zato romanja niso ponehala, kvečjemu so dobila novih zagonov. Še bomo rekli, še: **Svete** Višarje!

V STIČNI na Dolenjskem je v avgustu med "belimi menihi" praznoval 80letnico življenja opat Avguštin Kostelec. Ko so se leta 1898 vrnili cistercijanci v Stično in spet prevzeli starodavni samostan, je bil dijak Kostelec prvi od Slovencev, ki se jim je pridružil. Leta 1924 so ga izvolili za opata in vse od takrat je vodstvo samostana v njegovih rokah. Med vojno je silno veliko pomagal pregnancem in beguncem in si nabral mnogo zaslug tudi za versko-kulturni napredek Slovencev.

PRODAJANJE SLOVENSKE ZEMLJE na Tržaškem obsoja dopisnik v Kat. Glasu. Toži, da nosi največ krivde pri tem narodna nezavednost ondotnih Slovencev. "Prvi do prodali svojo obalo tujcem Barkovljani, potem Kontovelci, sledili so jim Prosečani, tem Križani in sedaj prodajajo Nabrežinci, Sesljanci in Devinčani in s tem je konec naše obale". Veliko krivdo pa nosi v tem oziru tudi matična država (Jugoslavija), ki se ne zmeni za potrebe svoje manjšine, ugotavlja dopisnik.

ABESINSKI CESAR Haile Selasi je bil na obisku v Sloveniji. Med drugimi kraji je v Titovem spremstvu obiskal tudi Solkan pod Sv. Goro. Ljudstvo ga je povsod navdušeno pozdravljalo, našim ljudem iz bivše "Venezia Giulia" je pa obisk obudil spomine na tiste čase, ko so morali njihovi, fantje z Lahi skupaj na vojno zoper Abesinijo. Selasijeva bližina ob meji je morala pač tudi Italijanom kaj "lepega" povedati...

PESNIK PAVEL GOLJA je umrl v Ljubljani. Spadal je med starejšo generacijo slovenskih literatov. Rojen je bil v Trebnjem 1.1887. Pisal je tudi igre in je morda med narodom še najbolj znan po svoji igri: "Peterčkove poslednje sanje".

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Dragi p. urednik: —

Zadnjič sem pisala o moji najmlajši sestri Avici. Ko sem po prihodu MISLI naglas prečitala KOTIČEK, je moja druga drobna sestra Marija Kristina vprašala: "Kaj sem pa jaz delala? Nič ne piše v MISLIH."

Sem jo potolažila s tem, da mogoče bo drugi mesec kaj o njej pisalo. Sedaj pa moram držati besedo, saj prilik za smeh in kratkočasje nam dajata obe, ena bolj kot druga. Kolikokrat smo se že nasmejali, ko je Marija Kristina močno objela ata za vrat in izdala ven ves svoj srček z besedami: "Atik, jaz te imam zelo zelo zelo rada. Jaz bi se rada poročila s tabo."

Slavko, ki je vedno pripravljen zabosti svoj kljunček v vsako stvar, "Koga? Se poročit z Atom!" je izbruhnil in se zrušil v smeh. Ata pa, vklenjen v dve rokici iz drata in loveč sapo v borbi za življenje, je bolj resno mislil in hripavo potožil: "Če me imaš zelo zelo rada, zato me hoceš tudi zadušiti."

Naj vam povem še eno. Neko jutro sta obe sestrici recitirali še na postelji pesmico: Jezušček tam gori. "Ko je prišlo do hlač, nista vedeli, kako tista vrsta začne. V ugibanju se Marija Kristina izmisli in reče:

"Raztrgaane hlače nosim,
dajte druge hlače."

Jaz jo takoj posvarim, da se ne sme norčevati iz Jezuščka. Zgodilo se pa je kot nalašč, da ravno tisti dan je Slavko pricmihal domov z razcapano obleko in tudi kožo. "Mama", pravi, sem si raztrgal hlače, dajte mi druge! "Takoj mu Marija Kristina zagode: "Ej, Slavko, ne smeš se delati norca z Jezuščkom!" Slavko, napol žalosten napol nervozen ji v isti sapi odbije in se zadere: "Saj mi jih ni Jezušček raztrgal, sem si jih sam."

In še in še takih, da je kar lepo jih poslušati.

Z lepim pozdravom! Vdana

Slavica Filipčič.

Dragi p. urednik: —

Pretekli teden smo imeli športni dan v naši šoli. Častiti brat je razpisal nagrade za zmagovalce. Jaz sem sklenil, da moram vsaj eno vdobiti. Zato vsak dan po šoli sem se dobro treniral v teku. Atu pa nisem nič povedal, zakaj se gre. Kmalu sem že letel kot zajec.

Na športni dan sem se zgodaj odpravil in šel na tekmo. Nekaj mi je govorilo, da moram priti prvi. Že smo stali v vrsti: 12 od nas! Brat je že držal pištolo v roki. Vsi smo bili kot na trnju in čakali na signal. "Eden dva...", počil je strel. Jaz nisem gledal ni na desno ni na levo, pognal sem se kot srnjak pred lovcem. Že so bili drugi za mano in me skoro pretekli, ker so bili večji od mene in delali daljše korake.

Neki visok skokonogec se je kar naenkrat zavalil po tleh kot je bil širok in dolg. To je bila moja sreča in seveda njegova nesreča. Časa pa nisem imel, da bi se smejal, temveč dal sem vse sile, kar sem jih imel. Že sem bil čez polovico in že pri koncu tekališča. Še dvajset, še petnajst... deset... pet korakov. Še tri, še dva in... bil sem čez trak!

Si morate misliti, kako sem bil vesel pri tej zmagi, ko me je častiti brat zapisal v knjigo in mi izročil lepo modro trikotno bandero z mojim imenom in mi čestital:

"Good luck, Stan! You are the champion of the race!"

Prav lepe pozdrave Vam in vsem čitalcem našega KOTIČKA! Vaš

Slavko Filipčič.

* * *

BIBINA USPAVANKA

Biba leze, Biba gre,
majejo se ji noge.

Kam bi Biba rada šla?
V tisti kraj, ki nima dna.

Tisti kraj je sanjski svet,
v spanju čez zemljó razpet.

Zlata v njem gugalnica
Bibo ziblje sem in tja.

Veter češe ji lasé,
angelci se ji smejé.

Ko pa Biba se zbudi,
kraja tistega več ni.

QUEENSLAND

Mareeba. — Danes Vam pa Brezavščkovi pišemo iz čisto drugega kraja. Preselili smo se v kraj, ki je kakih 60 milj proti Cairnsu. To je bilo potrebno zaradi zdravja. Tu delamo na neki tobačni farmi. Gospodarji so doma od Kopra in so v Avstraliji že blizu 40 let. Ostali bomo okoli 6 mesecev, tako mislimo. Pri delu na farmi je z nami še en Slovenec, Jožef Kovačič, drugih rojakov še nismo srečali, če jih je kaj v bližini. Cerkev imamo v mestu Mareeba, ki je od farme 8 milj oddaljena. Tako je torej zdaj z nami. Upamo, da bo kar šlo. List MISLI nam pa zdaj pošiljajte na novi naslov dokler bomo tu. Srčne pozdrave vsem! — Družina **Brezavšček.**

Brisbane. — Kakor razvidim izpod peresa g. dr. Mikule v oktobrski številki, bomo Slovenci v Brisbaneu vendar dočakali dneva, ko bo razvita naša lastna cerkvena zastava-bandero. Ker je slika sama že v Sydneyu, se popolnoma zanesemo na našega dušnega pastirja, da bo tudi vse drugo do pičice urejeno. Naravno, mi Brisbanci ne bomo smeli držati rok križem, saj je to naša zadeva. Tako bodo kronana prizadevanja naše ge. Plutove, ki ji gredo največje zasluge za ta uspeh. Hvala ji, da je vztrajala in se ni ustrašila težav. — S potekom našega zadnjega zabavnega večera bo menda tudi blagajnik g. Ogrin zadovoljen. Vendar smo pa na zabavi zvedeli tudi nekaj neveselega. V Pobrezju pri Mariboru je 18. sept. podlegel neozdravljivi bolezni g. Franc Šilec, oče našega Martina Šilca. Dočakal je 74 let. Naj počiva v božjem miru, Tebi, Martin, pa iskreno sožalje. Zavedati se pa moramo vsi, da naše življenje visi na tenki nitki. — **Janez.**

FANT IN DEKLE

(Konec s str. 22)

Zoper to ni več našla razlogov. Radovednost je bila stopnjevana. Potem ji je bilo zelo žal, ali bilo je prepozno. Ni je vzel, pustil jo je in otroka, ki se je po vsem tem rodil, ni priznal za svojega.

Norčevanje iz dekleta

Mnogo mladih spolnih strasti se sprošča pod pretvezo radovednosti. Fant kaj rad poudarja: "Vedeti moram, biti si moram na jasnem, kako je s teboj. Prepričati se moram, sicer te ne bom vzel." Ko fant s tem začne, je za dekle najbolje, da mu obrne hrbet in se z njim več ne meni. Srečnejša bo in marsikatera solza ji bo prihranjena.

Prav v takih besedah fant razodeva življenjski cinizem — igranje z nečim, kar zlasti dekletu pomeni neprecenljivo vrednoto. Tako govorjenje je norčevanje iz dekleta. Ko govori, da jo ima rad, da zato iz ljubezni vse to od nje želi, takrat laže njej in — sebi. Rad ima, da. A ne dekleta, pač pa — strast!

Zelo prav je imela neka študentka, ko je fanta, ki je z raznimi prigovarjanji in z "rad bi videl..." okoli nje hodil, zagnala z besedami: "Fant, ničvredneži v vaših vrstah niso tako redki in ko bi vam dekleta nikoli ne verjela in bi se vašim sladkim besedam nikoli ne dala speljati, bi bilo na svetu mnogo lepše in srečnejše, nego je."

Slovo

Ivan Burnik

Oče odšel je že spat.
Po hiši si šla
in kakor v omotici
si pijano hodila.
Onemogla si prišla do vrat.

In jaz?
Nisem te upal pogledati,
ko si solzna molila.

Na obrazu ti bila je prošnja bolesti:
"Ostani, samo ostani,
ne hodi proč!"

Kakor da bi umrl,
stopil sem v noč,
in ko sem bil že čez,
sem se samo še ozrl.

OPOZORILO

Pričujoča — novembrska — številka je precej zgodnja. Tudi decembrska bo skušala biti.

To je zaradi tega, ker je v načrtu za božič januarska 1960.

Januarsko bodo dobili samo tisti, ki bodo imeli **do takrat** poravnano naročnino za 1959.

Ko to tipkamo, je **še 117 neplačanih** naročnin za 1959.

Upamo, da se bodo še vsi pravočasno odzvali in se ne bo nebeden — izgubil... **Ur.**

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne

V CANBERRI JE BILO LEPO

Zelo zadovoljen se je vrnil g. dr. Mikula po nedelji 11 oktobra iz Canberre. Rojaki so se v obilnem številu odzvali in prišli k službi božji. Tudi petje zasluži vso pohvalo. Organizatorjem čast!

Daljši dopis pride v decembrski številki. — Ur.

COOMA — SNOWY!

Obisk slovenskega duhovnika boste imeli sredi novembra.

V Coomi bo služba božja v **nedeljo 15. nov.** v St. Patrick's cerkvi **ob 6. zvečer. Pride dr. Mikula.**

Potem — morda tudi že poprej — bo obiskal razne kraje v Snowy, po možnosti vse. Podrobnosti bo skušal sproti urediti.

SYDNEY!

Slovenska služba božja, kakor vsak mesec, DVAKRAT: **drugo** nedeljo (8. nov) in **četrto** (22. nov.) ob **pol enajstih.** Pred mašo spovedovanje.

Cerkev: St. Patrick's, spodnja, na Grosvenor St., blizu postaje Wynyard malo pred velikim mostom.

BLACKTOWN!

Slovenska služba božja, kakor vsak mesec, ENKRAT: **prvo** nedeljo (1. nov.), praznik vseh svetnikov **ob enajstih.**

Pred mašo spovedovanje.

WOLLONGONG!

Ta mesec ima p e t nedelj, torej boste imeli spet **slovensko službo božjo:**

V nedeljo 29. nov. (1. adventna!) **ob 5. popoldne** v katedrali kakor po navadi.

Pred mašo spovedovanje.

PRIPOMBA: Ali se kdaj spomniš, da bi dal — dala — za sv. mašo za rajne? Oče, mati, mož, žena, brat, sestra, prijatelj — z eno besedo: znanci v večnosti, morda trpe v vicah...

"Zveličavna je molitev za mrtve". Najboljša molitev je pa — sv. maša!

VERNIH DUŠ DAN

Oj, prijatelji, sedaj
nas usmilite se vsaj!
Položite na oltar
za nas svoje prošnje v dar!

Z mašnikom se združite,
mašo z njim opravite.
Maša bo hladilo nam,
maša bo plačilo vam.

Vseh plačnik sam Jezus je,
ki za nas daruje se.
On, ki je na križu umrl,
vsem nebesa bo odprl.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W.

Krsti

V **Waverley**, Sydney, sta poslala h krstu iz Bondi Junction, provorojenca Frank Lochner iz Milelena, r. Medvedec. Deček je dobil v cerkvi Brezmadežne ime Albert.

V **Paddingtonu**, St. Francis cerkev, je prav tako prejel sv. krst prvorojenec zakoncev Franca Gantarja in Marije, r. Kaluža, ki živita v Erskinevillu. Ime mu je Ivan.

Poroke

V **Sydneyu** pri sv. Patricku sta si dne 3. okt. obljubila večno zvestobo Marčelo Grissani iz Bazovice pri Trstu in Marija Baša iz Ilirske Bistrice.

V **Paddingtonu**, St. Francis cerkev, sta si dala zakrament sv. zakona dne 17. oktobra Stanislav Ogrizek iz Matenje vasi in Katarina Duh iz Beltincev v Prekmurju.

V **Paddingtonu**, istotam, je tudi za 31. oktobra napovedana poročna slovesnost; ženin Janez Konič iz Javornika pri Jesenicah pripelje pred božji oltar Stanislavo Penko iz Šmihela na Krasu.

Vsem mladim parom prisrčne čestitke!

Ob spominski uri...

Pavla Miladinovič

Vsakokrat,
ko zvezdnati lestenci
zableste v tihóst noči,

ko razprostro se
temnomodre sence,
kakor žalni pajčolani,

na srčne duri
mi potrkajo
o samljeni spomini
na nekdanje,
pozabljene ljudi.

Moje misli
spletajo se v vence
belih krizantem

na vsak zapúščen grob,
kjer je osamljen potnik
našel slednje vzglavje
v zadnjem upu nem...

BISERNI JUBILEJ svojega redovništva je obhajala v Rimu bivša generalna prednica slovenskih šolskih sester, č.m. Terezija Hanželič. To se pravi, da nosi redovno obleko že 60 let. Marsikak Slovenec v Avstraliji, ki je šel skozi Rim, jo je spoznal na znani "Via dei Colli" in bil morda deležen tudi njenih dobrot. Naj Bog povrne blagi ženi vse, kar je dobrega storila, in ji da dočakati še več lepih jubilejev!

IZ ARGENTINE poročajo, da bodo v "Slovenski vasi", Buenos Aires, dne 15. novembra blagoslovili novo cerkev Marije Kraljice. To bo prva slovenska cerkev v Argentini in sploh v vsi Južni Ameriki. Postavili so jo argentinski Slovenci sami, nekaj darov je pa prišlo tudi od drugih slovenskih rojakov po svetu. Pismo pravi, da za to priložnost pričakujejo gospoda škofa Rožmana. Iz tega bi se dalo sklepati, da se mu je zdravje zboljšalo in je preklical odpoved obiska v Argentini. Če je tako: Hvala Bogu!

KIPAR MEŠTROVIČ V DOMOVINI

Po skoraj dvajsetletenem bivanju izven domovine je bil letos slavni kipar, ki biva v Ameriki, na obisku doma. Najbolj zanimivo je, da je tam obiskal dva "vrhova", ki sta daleč narazen in nimata kar nič skupnega — maršala Tita in kardinala Štepinca.

Kaj takega doseže samo mož, ki je svetovno znan umetnik, pa je obenem tudi ves človek, da sta mu glava in srce na pravem mestu.

Tito ga je sprejel na Brionih in mu izkazal posebno čast s tem, da mu je dovolil obisk pri kardinalu brez vseh ovir, brez nadzorstva, brez omejitve. Kako ga je Meštrovič omehčal in pripravil do tega dovoljenja, je seveda skrivnost obeh prizadetih. Titova vest je pač morala biti precej nemirna, ko je videl, da se tak mož, kot je Meštrovič, smatra za Stepinčevega prijatelja...

Kardinala je Meštrovič seveda obiskala v Krašiču. Ko se je pripeljal tja, so straže gledale proč in nihče ga ni vprašal, s kakšno pravico sili h kardinalu. Ostal je pri njem kar pet ur.

Morda bo Meštrovič kdaj povedal, kateri od obeh obiskov mu je bil ljubši in mu pustil lepši vtis. Verjetno pa lahko sami uganemo...

Nedavno je bilo v časopisih, da je Bakarič dal izjavo: V dveh letih bo kardinal lahko spet prevzel svoje mesto kot zagrebški nadškof — če bo zanaprej priden...

Je tu po sredi — Meštrovič?

Na obisku v Sloveniji

J. Hladnik, Argentina

Na Štajerskem in v Prekmurju

V LJUBLJANI STOPIŠ NA AVTOBUS ob osmih, opoldne si v Mariboru. Do Doba je cesta odlična. Tam se pa začno popravljalna dela, ki spremljajo cesto vse do Vranskega. Bo pa to odlična avtostrada, kadar bo dodelana. (Zdaj je že — Ur.)

Čez Trojane in dalje smo hiteli z neverjetno brzino. Pozdravila nas je Gora Oljka, kraj lepih spominov, kjer so se kresale ideje pred 30 leti, ki so že tedaj silile na dan in pozneje tudi izbruhnile in izzvale razkol v katoliških vrstah.

Celje je naraslo na vse strani. Tudi tam brsti industrija. Mladina hiti na delo v mesto, kjer je manj trpljenja in več zabave.

Maribor

V Mariboru sem se ustavil pri sv. Magdaleni. Duhovnik me je takoj spoznal: "Saj si bil na Gori Oljki takrat, ali ne? "Seveda te poznam."

En skok po Mariboru. Most, trg, stolnica v popravilu. Obnavljajo kamnoseška dela. Slomškova ulica, škofija, Mati Milosti, kot nekdaj... Postaja: Lepše v Jugoslaviji nisem videl.

Sedaj pa še v Slovenske Gorice! Pa sem jo polomil. Brez potrebe sem se potil v najhujši vročini po "črni" cesti do Drozgovih, prav nad železniško postajo Cirknica. Izstopil sem namreč že v Pesnici. Obiskal sem sestro Frančka Jagra na veliki kmečki domačiji. Pa sem se odločil iti še dalje — do Jagrove mame čez hribe in doline.

Pot je vodila dol in gor. Sem živo doživel, kaj so Slovenske Gorice. Štirikrat sva (z možem Jagrove sestre) preprečkala brdo. Po potu sva se ustavljala in pozdravljala sorodnike Frančkove. Vso jareninsko faro sva prekoračila in prišla v gornji del Sv. Jakopa. Jagrova mati naju je ljubeznivo sprejela. Kar hitro je bil pri hiši praznik. Tak obisk in od tako daleč!

Pozno v noč smo potegnili pomenek, zjutraj sem bil na nogah že ob štirih, da pridem pravi čas v Maribor. Spet na pot skozi rosno jutro. Pred nama so bežali srnjaki in fazani. Kmet naj jih pase, streljati jih ne sme. Pa je te golazni toliko, da delajo veliko škodo.

Skozi Ptuj in Ormož

Ob enajastih odhaja avtobus proti Ptuju. Cilj mi je bil: Prepolje pri Račah. Kar nismo se mogli sporazumeti, kje je to. Slednjič mi je nekdo svetoval, naj bi izstopil v Stariših. Bom že kako našel sorodnike rojaka Klanjška.

Toda ni mi bilo dano. Vreme je že od zjutraj grozilo. Pri vrčku piva sem čakal na avtobus, da jo mahnem naprej. Pa je bilo vode več kot piva, ki ga je že ob 11. zmanjkalo. Dobil sem prav zadnji vrček. Dež se je vlil in ko smo bili na potu, nas je ves čas zalivalo.

Jadrno smo gnali skozi plodno Ptujsko polje. V Hajdini je že zrasel pred nami ptujski grad. Most čez Dravo je v popravilu. Peš sem stopil tja do mogočne cerkve. Imel sem čas za ogled znamenitosti. Po ogledu cerkve iščem duhovnika. Kjer je bilo nekoč župnišče, nobenega človeka, a na vsakih vratih ime stanovalca. Grem v proštijo — vse zaprto. Na gornjem koncu proštije zgradba napol v ruševinah. Tam so živeli do nedavna minoriti, ki so se mogli vrniti na svoje. Videl pa le nisem nobenega duhovnika.

Ob treh sem sedel v avtobus za Ormož, da obiščem sošolca Alfonza Klemenčiča, ki je bil kot metliški župnik obsojen na smrt, a je po daljši pokori v ječi in po čudnih dogodkih nazadnje prišel v Ormož.

Mimo Velike Nédelje sem bil kmalu v Ormožu. Tudi to mestece so Nemci smatrali za svojo trdnjavo kot Ptuj. Bila so gnezda, kjer je nemčurstvo vedno dvigalo prevzetno perjanico. Obe mesti sta ohranili nekatera javna dela, ki jih je Nemec v tistih letih izvršil — lepe ceste in tlakovane trge.

Tudi v Ormožu ima župnišče tuje stanovalce, vendar imata župnik in kaplan dostojne prostore. Čudno in grozotno zgodbo mi je povedal g. Klemenčič, da sem mogel dobiti bolj realno sliko o položaju v Metliki, kamor sem bil tudi namenjen na obisk.

Hitro je minila urica; treba je bilo na vlak, ki me bo ponesel skozi drugi konec Slovenskih Goric, ki jih tako čudovito opisuje Kociper... Trudno je vlekel vlak navzgor proti bregovom, ovenčanim z jagnjedi, in potem navzdol proti Ljutomeru in Veržeju. Dežja tod niso imeli. Pšenica že požeta. Kmalu smo zdrdrali čez Muro, skozi Bogojino, ki kar ni hotela pokazati cerkve, ki je znana kot spomenik Plečnikovemu geniju.

V Prekmurju: Sv. Šebaščan.

V Murski Soboti postoji vlak celo uro, da lahko pogledaš po mestu. Pa to bom opravil jutri...

Trudno je spet sopihal vlak gor proti Goričanskemu. Do Mačkovca sem bil namenjen. Tam bom dobil Stevija Gamboca in ženo, ki sta mesec za menoj odpotovala iz Argentine v domovino.

Bil je že mrak, ko sem vstopil. Nista mogla verjeti, da sem res jaz. Seveda je bilo takoj "gostüvanje". Pa je potožil Stevi, da ni mesa, da je vsega malo in še tisto "malo" je slabo...

Mačkovci so kraj, odkoder je menda največ ljudi v Argentini. Sv. Sebaščan, Danjkovci, Pečarovci, iz teh krajev so doma rojaki, ki so bili najbolj številni pri slovenski službi božji in v pevskem zboru v Argentini. Zato sem si namenil, da obiščem te kraje.

Zgodaj sva vstala s Stevijem, da prideva pravočasno k Sv. Sebaščanu ki bi mu po kranjsko rekli Boštjan. Visoko gori nad Prekmurjem kraljuje ta božja hiša.

Cerkev je bila odprta, župnika nikjer. "Plevanuš so šli orat", tako sem zvedel. Čez hip je že pritekel fantek, ki je pripravil vse za mašo. Med mašo je prišel župnik, ki me je povabil na zajtrk, ko je zoral njivo za repo. Danes duhovnik doma res marsikje ne more drugače izhajati, da si sam kaj pridela na njivici, ki je cerkvi še ostala.

Do postaje Moščanci naju je spremil Šerugov brat, ki nama je povedal zanimive zgodbe prekmurskega življenja izza časa vojne. Hudo je bilo tudi tam, toda toliko krvi ni bilo prelite kot na Kranjskem. Poleg drugih gospodarjev, ki so si delili oblast, so bili v Prekmurju tudi Madžari.

V verskem pogledu je Prekmurju poseben mešanica s protestanti. Toda postaja problem bolj jasno, da protestantizem ni v stanu vzdržati koja s sedanjo moralno nižino. Njihove družine izumirajo, ker nočejo otrok. Eden ali dva, ki ju še sprejmejo, iščeta lažjega življenja. Domove prodajajo. Tako se njihovo število staino niža. Mnogi pa tudi uvidevajo, da je le katoliška cerkev res božja.

Proti večeru sva s Stevijem spet sedla na vlak, da pohitiva v Mursko Soboto. On je moral tja, da prinese, kar je treba za drugi dan, ko bodo imeli mlatiče. Stroj gre od hiše do hiše. Je zadružni, imajo pa tudi privatne. Vsi vodijo točno kontrolo pridelka in oblast natančno ve, koliko je vsak kmet pridelal. Dan mlatve je pa praznik, ko je treba postreči številnim delavcem, ki jih mora biti vsaj 25, da zmorejo v redu vse delo.

Murska Sobota šteje okoli 10,000 ljudi. Ima dve tovarni večjega obsega. Vendar tožijo, da oblast za Prekmurje premalo stori. V centru mesta je videti marsikaj novega. Nekdanji Judje so večinoma izginili.

Stopil sem v cerkev. Ogromna stavba je, toda neakustična, da se je vsak župnik ustraši. Nekoč so salezijanci imeli tam lep zavod. In njega je prišlo veliko duhovnikov. Mariborska škofija ima največ duhovniškega naraščaja prav iz Prekmurja. Danes je seveda vse delo salezijancev zatrto.

Pismo Krompirjevcu

Strahotni moj Krompirjevec: —

Bolj ko sem brala Tvoje ljubeznivo pismo, bolj me je stresala mrzlica. Ko sem pa prišla do napovedi Tvojega obiska v Geelongu, sem poskočila kakor pač poskoči vsaka žaba, kadar jo kdo prepodi. Pograbila sem svoje cape in se odpeljala v drug kraj, da bom lahko v miru premislila, kaj naj napravim s Teboj in Tvojimi mikavnimi lastnostmi. Namenila sem si, da bom ostala skrita, dokler se bo v MISLIH bralo tisto: FANT IN DEKLE. Nič še ne vem, kam bi Te dejala, morda boš nekoč tudi Ti še opisan v tistem. Potem bi Ti šele spet pisala, sem si namenila, pa če bi bilo treba čakati sedem laških let.

Ko sem pa sedela na vlaku, ki me je peljal daleč daleč od Geelonga, sem pa za kratek čas brala smešne reči in — naenkrat je prišla nova misel v mojo žabjo butico. Da Ti ne bo počil tisti kos krompirja, ki mu morda praviš srce, predlagam, da si medtem pripovedujeva storije. Bova videla, kdo od naju je bolj brihten, pa bova morebiti laže dognala, če sva drug za drugega ali ne.

Na, beri: tu je ena, ki jo boš težko prekosil, če kaj vem:

Župnik v majhnem trgu je vsako nedeljo pritrdil na pročelje svoje cerkve kratko domislico, ki naj bi si jo ljudje vzeli k srcu za tisti teden. Večkrat je domislica merila na gostilno, ki je bila prav nasproti cerkve, in imela včasih več obiskovalcev kot cerkev.

Gostilničar se je skušal maščevati in je začel tudi sam izobešati na pročelju svoje gostilne "Misel za ta teden". Ljudje so te tako navadili na te napise, da je vsak obiskovalec cerkve in gostilne bral na obeh krajih.

Včasih se jim je zdel bolj duhovit župnik, včasih gostilničar. Oba so imeli — radi...

Neko nedeljo je župnik razobesil napis, ki se je glasil:

"Potrudi se, da napraviš in svojega najhujšega sovražnika najboljšega prijatelja!"

Ne bodi len, je hitel gostilničar na pročelje svoje gostilne z napisom v mogočnih črkah:

"Zavedaj se, da je pivo tvoj najhujši sovražnik!"

Baje je imel tisti teden več navdušenih pivcev kot kdaj poprej. Od vseh strani so mu frčale — čestitke. Župnik je tuhtal in tuhtal, pa primerne udrihnice zoper gostilničarja ni dotuhtal.

Zdaj pa na korajžo, Krompirjevec moj! Pa Ti dotuhtaj, če si kapac!

Prav lep pozdrav od Tvojega **Čebulčka.**

Kolesarjeva Snubitev

Humoreska

II.

ZAKAJ SE GOSPOD ROKEC ŠE NI oženil? Povejmo vzroke kar na kratko. Edini sin svojih roditeljev in pomočnik v njihovi trgovini je živel do svojega petintridesetega leta vedno pri njih. Oče mu ni hotel dati gospodarstva, mati ni želela druge gospodinje, in tako je moral Rokec ostati samec. Počutil se je pa prav dobro. Ko so mu roditelji umrli, je bila spet stara Urša, ki je prevzela materino vlogo, in tako Rokcu ženitev ni mogla prav v glavo.

To je ugajalo najbolj Urši in njenemu nečaku.

Bilo je poleti, nekoliko pred pasjimi dnevi, ko beže meščani iz vročega zidovja na deželo, na kmete.

V Šmarje sicer dosedaj še ni bilo nikogar, ker ni bilo pripravnih stanovanj in ker so se držali gesla, da je najbolje, ako ni tujcev mednje. Toda v bližini je semtertja kaka mestna družina prebila dva vroča poletna meseca. O teh se je v trgu vedelo sleherni dan, kaj počenjajo, kaj jedo, koliko imajo denarja in sploh vse, kar spravi na dan klepetanje. Bilo je torej ob tem času, ko se je zgodaj dopoldne ustavila pred Kobalovo hišo mestna kočija. Iz nje je zlezel debel možiček okroglega, gladko obritega lica in naglo prisopihal v odprto prodajalnico.

"Si še živ, Rokec? Ali me še poznaš?" zakliče gospodarju.

Ta zre nekoliko osupel v prišleca, potem veselo vzklikne in mu poda roko.

"Ej, Tinček, ti si! Komaj sem te spoznal."

"Kako je kaj?" hiti oni.

"Hvala Bogu, dobro, kakor vidiš. In tebi?"

"No, tako, tako."

Govoreč stopata v gornjo sobo.

T i n č e k Z a j e c je bil star znanec in prijatelj Rokčev. Skupaj sta se izučila in potem je začel Tinček na svojo roko trgovino. Videla sta se malokdaj, zadnjih petnajst let ne več.

"I, kaj te je pa vendar prineslo?" prične Kobal radoveden.

"Ugeni!"

"Kako bi? Trgovski opravki menda vendar ne?"

"Ne boj se, ljubček moj. Škode ti ne napravim," se zasmeje Tinček.

"No, kaj pa je vendar?

"Na deželo, na kmete hočem. To se pravi, ne jaz, moja žena in hči — ti še nobene ne poznaš. Moja Tonica ima že dvajset let. Torej na kmete hočemo za nekaj tednov."

"I, pa semkaj k nam, v Šmarje?"

"Nimaš nič prostora? Oj, ti srečni človek! Hišo imaš, sob dovolj — ti bi nas lahko spravil pod streho za nekaj dni."

"Hm, hm," zamrmra Rokec. Kakor je bil vljuden in postrežen, prijateljeva misel mu ni hotela v glavo.

"Kaj poreče Urša?" je dejal sam pri sebi. Te oblastne osebe pa slučajno ni bilo doma, da bi se mogel z njo posvetovati. Toda prijatelj je znal tako lepo govoriti, da je Rokec naposled spremil Tinčka v krčmo in sta ondi s kozarcem piva trčila na staro prijateljstvo. Rokec je obetal, da sprejme Zajčevo rodbino za nekaj tednov pod streho.

Tinček se je vesel odpeljal, Rokčevo srce je pa bilo vedno težje, kolikor bolj se je bližal domu.

Ko je Urša zvedela, kaj je obetal nje gospodar, se je razsrdila kakor obstreljena levinja. Konec je bil ta, da je Rokec slovenso zatrdil: Zajčevi ne pridejo v hišo! Drugo jutro je že poslal pismo prijatelju, polno izgovorov in opravičil, obenem pa obetal, da mu preskrbi v bližnji okolici drugo primerno letovišče. To je res srečno našel v Balantovi krčmi na Klancu, dobre pol ure od Šmarja. Tako je vse uredil in za nekaj dni še radoveden ni bil, ali so Zajčevi prišli ali ne. Vroči dnevi so mu tudi branili, da bi se vozil na svojem ljubem kolesu. Uršin obraz je pa imel spet svoje navadne gube.

III.

Ali kako čudno se je hipoma spremenil Rokec kakih štirinajst dni po zadnjem dogodku. Ne na zunaj, ampak doma med svojimi stenami. Vse je videl, vse grajal, vsako mrvico prahu na mizi, vsak nepravilno postavljen stol, vsako mrtvo muho na oknu.

"Le čedno, le čedno, le čedno, Urša!" je veleval od jutra do mraka.

In zakaj vse to?

Zajčevi so dospeli na Klanec. Mati in hči sta za nekoliko dni prišli k staremu prijatelju Tinčkovemu.

"Oh, kako lepo imate, kako prijetno!" je klicala stara.

"Oh, tukaj bi hotela zmeraj biti", je šepetala mlada.

"Oh, vi ste srečen človek, ko živite v tem

krasnem kraju," je ponavljala mati.

"Oh!" je zdihovala hči, "mi pa v mestu požiramo prah in slab zrak nas obkroža.

Tudi Tinček je posezal v besedo in blagroval Rokca. In ta stari mladenič, ki ni bil vajen takega sladkega mestnega govorjenja, je sprejemal vse kot suho zlato. Res je mislil, da je vse tako lepo in srečno pri njem, kakor trdijo oni. Začel se je pa ozirati in je šele zdaj videl, da ima umazana tla v sobi, da se okna ne zapirajo dobro, da je zid tu in tam okrušen in drugega več.

"Urša, to mora biti drugače!" je velel in pri hiši se je začel pravi dirindaj.

Urša se je hotela upirati, toda poučil jo je že prvi poskus, da je vse zastonj.

"Kaj bo, kaj bo?" je zdihovala zvečer Najčetu.

"Kaj bo! Baba bo! Kaj naj bi bilo drugega kot baba," se je rogal Nejče. "Ali nisem trdil, da se še oženi?"

Urše se je lotila skoraj obupnost. Tako sta bila Urša in Nejče trdno uverjena, da je Rokcu zmešala glavo Zajčeva Tonica, preden se je Rokec sam kaj takega domislil. Končno sta pa vendar govorila prav.

Zajčevi so prihajali v goste k staremu, pa še vedno mlademu prijatelju, ta jih je pa redno vozil na Klanec, in kadar se mu je Tonica prijazno nasmehnila, se je čutil tako srečega, kakor nikdar poprej. Tovariši v krčmi so ga dražili in tako je v njem skoro skoro pognala kali resna misel, da ga Tonica gotovo vzame.

"Sicer bi ne bili vsi tako prijazni", si je dejal.

Nekega popoldne sede zopet vsi trije Zajčevi pri njem in čudno je videti, kako veselega lica ponuja Rokec gostom, kar zmore njegova kuhinja in klet, in kako srditega obraza hodi Urša okrog stolov, ko menjava krožnike.

"Preveč, vse preveč!" hiti Tinček. "Mi te kar plenimo."

"Ej, gospodična Tonica, malo še vzemite. In ne pijete tudi ničesar", govori Rokec in pridno toči kozarce.

"Saj vidite, kako vas slušam", se mu ona laskavo nasmehne.

"O, ti bi bil izvrsten mož, izvrsten soprog!" zakliče Tinček in mu veselo pomežikuje preko mize.

"Gotovo, gotovo," reče mati. Tonica pa zre predse na prt, vtopljena menda v popolnoma druge misli, nego v to, o čemer se govori.

"Jutri pričakujemo tudi mi gostov", povzame Tinček. "In kakšnih! Na kolesu, na enem kolesu pride vsak. Haha!"

"Hej, to znam tudi jaz!" vzklikne Rokec.

"Ti?" zavpije Tinček.

"Vi?" vzklikneta mati in hči.

"Seveda, zdaj sem nekoliko počival, toda vozim se na kolesu kakor le kdo."

"Oj, to je lepo, to je krasno! To je meni po volji," zakliče Tonica in ploskne z rokami. "Pridite jutri, oj, pridite jutri k nam! Naši gostje vas bodo veseli."

"Kdo pa so?" vpraša Rokec oprezno. Pri tem ne opazi, da Tonica odmigne skrivaj očetu.

"Ej, dva trgovca iz mesta", reče Tinček na to.

"Dobro, dobro," se veseli Rokec.

Ko so odhajali, se niso hoteli voziti, in Rokec jih je spremljal doberšen kos pota. Prav po mestno je ponudil Tonici roko in jo tako vodil pred starši po trgu, ne meneč se za to, da so povsod za vsakim oknom tržani stezali vratove in si šepetali zlobne opazke na uho.

Rokcu se je zbudila nekova junaška srčnost.

"Odločnosti je treba," si je dejal, ko je molče stopal poleg Tonice. In ko se mu je zdelo primerno, jo je zdajci vprašal:

"Kajne, saj ste mi prijazni?"

Tonici se je zdel ta nagavor in še bolj šepetajoči glas Rokčev nekoliko čuden, toda zavrnila je vesela: "I, seveda, vi ste naš drag prijatelj".

Več nocoj Rokec ni mogel govoriti. Ko se je vrhu hriba poslovil, odkoder je tekla pot strmo nizdol proti Klancu, kjer so stanovali Zajčevi, je korakal silno zamišljen proti domu. Ali še pred trgom je hipoma postal in govoril polglasno predse: "Kar mora biti, mora biti! Oženim se, jutri povprašam."

In s tem sklepom v prsih pride domov. Tam veli Nejčetu, naj mu preskrbi pri Rotarjevi Neži velik šopek cvetlic, potem naj osnaži njegovo kolo, ki že tri tedne počiva v shrambi.

To sta bila dva čudna ukaza in Nejče se je zastonj trudil, da ju je spojil. Izvršil ju je točno.

Po večerji pa, ko se je gospodar že zibal v sladkih sanjah, sta stikala Urša in Nejče v kuhinji glave. Po dolgem posvetovanju se je ločil Nejče:

"Le čakajte, teta, le meni pustite, jaz opravim vse dobro. Rokec bi se jutri rad postavil, toda jaz mu napravim, da se oddahne šele pol ure pod Klancem. Potem naj pa svoje kolo na hrbtu nese nazaj k Balantu. Postavljal se pa ne bo in se ne bo!"

"Da se mu le kaj ne pripeti," reče Urša vendarle nekoliko zaskrbljeno.

"Ne bojte se, samo švignil bo s svojim šopkom mimo Tinčkovih, kakor bi bila kuga pri njih."

"No — ali se mu bodo smejali!"

S tem je bila zarota za nocoj izvršena.

(Konec pride)

NOVE UGANKE

1. Križanka

(Mirko Rakušček)

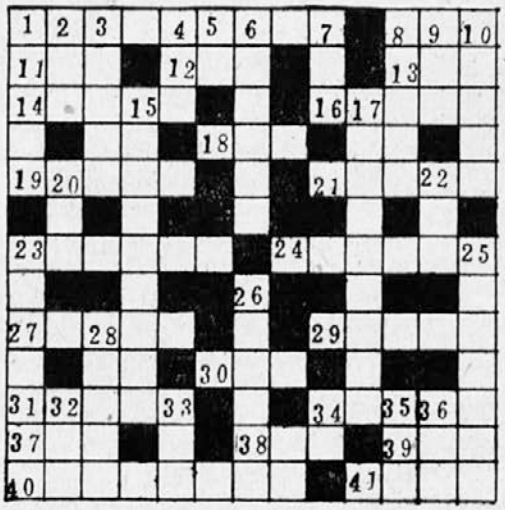

Vodoravno

1 naša domovina
8 gnjev
11 zverina
12 napis nad prostorom za potrebo
13 tekstilna rastlina
16 ni moje
18 pride od ognja
19 rešiti
21 dajati pouk
23 župnikov pomočnik
24 uvaja zakonsko življenje
27 zaslužek
29 pride s pošto
30 osebno ime
31 osebno ime
34 ptičje krilo
37 prislov
38 je pomagala beguncem
39 laško zlato
40 mesto v Avstraliji
41 demant

Navpično

1 ločitev
2 čeden
3 izgubi svežost
4 osebno ime
5 odreče
6 azijska država
7 glas v zboru
9 ni na zemlji
10 imajo po 24 ur
15 pripadnik vere
17 popoldanska pobožnost
20 so nam pod nogami
22 apetit
23 pekoča rastlina
25 eden od 12
26 mesto v Španiji
28 mesto v Grčiji
32 slaščica
33 očka
34 reka v Italiji
35 s silo vzeto
36 časomer

2. Obzirna delitev

(Jože Kristan)

Trije bratje, Filip, France in Janez so imeli v skupnosti 5 penijev. Kako je Filip razdelil vsoto med brate, da je bil sam najmanj na izgubi, ona dva sta pa imela enako?

3. Dve ovci

(Ivanka Študent)

Dve ovci sta se pasli na pašniku. Ena je bila obrnjena proti severu, druga proti jugu — in vendar sta lahko druga drugo videli. Kako?

OKTOBRSKE UGANKE REŠENE

1. Vreteno

1 T
2 T I
3 T I R
4 R I T I
5 P R I T I
6 P A R I T I
7 P R I D A T I
8 P O D I R A T I
9 P R O D A T I
10 R O P A T I
11 P R O T I
12 T R O P
13 T O P
14 T O
15 O

2. Imena

POŽARNA BRAMBA

3. Zamenjani zlogi

Urno cepec izpod rok,
pika poka pika pok.

4. Čudna stvar

Kenguru

Rešitve poslali: Karla Twrdy, Jože Grilj, Mirko Rakušček, Franc Zgoznik, Francka Štibilj, Marija Habenschus.